

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **historia sztuki**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Łódzki**

Data przeprowadzenia wizytacji: **20-21.11.2025**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	31
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	39
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: **dr hab. Magdalena Szyndler**, członek PKA

członkowie:

1. **prof. dr hab. Ryszard Kasperowicz**, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej
2. **dr hab. Piotr Korduba**, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej
3. **dr Mateusz Prucnal**, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej ds. pracodawców
4. **Justyna Smoleń**, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej ds. studenckich
5. **dr Ludwika Piwowarczyk**, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku historia sztuki prowadzonym w Uniwersytecie Łódzkim (UŁ), została dokonana w roku akademickim 2025/2026 po raz kolejny zgodnie z harmonogramem prac określonym przez Polską Komisję Akredytacyjną. Poprzednia ocena odbyła się w 2019 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej zgodnie z Uchwałą Nr 829/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 listopada 2019 r.

Wizytacja odbyła się w formie stacjonarnej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny oraz pozostałą dokumentacją przekazaną przez Koordynatora z ramienia Uczelni w wirtualnej przestrzeni dyskowej. Przebieg wizytacji odbył się zgodnie z ustalonym harmonogramem – miały miejsce spotkania z Władzami Uczelni, z zespołem przygotowującym raport samooceny, ze studentami i przedstawicielami Samorządu Studentów oraz studenckiego ruchu naukowego, z nauczycielami akademickimi, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, jak również z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych w formie stacjonarnej, dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, jak również oceny infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia. Pod koniec wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące Zespołu oceniającego, podczas którego dokonano wstępnej oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, sformułowano podsumowanie, które przedstawiono władzom Uczelni na spotkaniu końcowym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	historia sztuki	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o sztuce	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 192 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	60 godzin / 2 ECTS	
Moduł kierunkowy (tzw. specjalność) / moduły kierunkowe realizowane w ramach kierunku studiów	9 modułów	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	157	nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2220 godzin	nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	192 ECTS	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	192 ECTS	nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	73 ECTS	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS i godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	nie określono	nie dotyczy

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	historia sztuki	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	nauki o sztuce	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 122 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	60 godzin / 2 ECTS	
Moduł kierunkowy (tzw. specjalność) / moduły kierunkowe realizowane w ramach kierunku studiów	4 moduły	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	34	nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1260 godzin	nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	122 ECTS	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	122 ECTS	nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	59	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS i godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	nie określono	nie dotyczy

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku historia sztuki UŁ została określona w sposób zapewniający studentom zdobycie wszechstronnej wiedzy z zakresu historii sztuki i kompleksowe przygotowanie do pełnienia różnych zawodów w instytucjach zajmujących się inwentaryzowaniem, badaniem, ochroną dzieł sztuki, krytyką artystyczną i popularyzacją wiedzy o sztuce. Studia w zakresie historii sztuki obejmują dzieje architektury, sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego, współczesnych zjawisk artystycznych, których przejawy wykraczają poza tradycyjnie przyjęte ramy twórczości, a także instytucji związanych ze sztuką (np. muzealnictwo, wystawiennictwo). Kierunek słusznie został przypisany w 100 % do dyscypliny nauki o sztuce. Ogólne i szczegółowe efekty uczenia się, jak również treści programowe poszczególnych zajęć mieszczą się w pełni w ramach tej dyscypliny.

Przyjęta na kierunku koncepcja kształcenia zakłada ścisłe powiązanie badań, prowadzonych zgodnie ze współczesnymi standardami uprawiania historii sztuki, z przekazywaniem wiedzy historyczno-artystycznej oraz wypracowaniem odpowiednich kompetencji praktycznych (np. w zakresie inwentaryzacji - ochrony zabytków, opracowywania wystaw muzealnych). Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z potrzebami aktualnego rynku pracy, co zostało uwidocznione w sylwetce absolwenta. Koncepcja i cele kształcenia pozostają w zgodzie ze strategią Uczelni, obejmującą m.in. rozwój nowoczesnych badań i ich powiązanie z konkretnymi potrzebami oraz oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego (np. zajęcia poświęcone dziejom twórczości artystycznej społeczności żydowskiej w Łodzi, zajęcia poświęcone historii mody i scenografii, istotne ze względu na potrzeby instytucji kultury, działających na terenie miasta, zajęcia z dziejów sztuki nowoczesnej, istotne z punktu widzenia licznych instytucji sztuki XIX i XX wieku, funkcjonującymi w Łodzi). Program studiów jest zgodny ze strategią Uczelni – połączono w nim we właściwy sposób badania realizowane przez nauczycieli akademickich z zajęciami tak obowiązkowymi, jak i fakultatywnymi (np. zajęcia poświęcone architekturze XIX i XX wieku w Łodzi, zajęcia bezpośrednio powiązane z wyjątkowymi pod względem jakości zbiorami sztuki nowoczesnej w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Łodzi). Należy tutaj wspomnieć także o zapraszaniu uznanych praktyków, zatrudnionych w instytucjach sztuki w Łodzi, do prowadzenia zajęć fakultatywnych. Koncepcja i cele kształcenia stanowią właściwą odpowiedź na wymogi zawodowego rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w pełni w dyscyplinie nauki o sztuce, do której kierunek został przyporządkowany w 100%. Cele kształcenia zostały sprecyzowane jako przygotowanie absolwenta historii sztuki do pracy w zawodach, dla których podstawą są znajomość dziejów sztuki w jej historycznym rozwoju, oraz praktyczne kompetencje i umiejętności, niezbędne do pracy w tych zawodach. Dyscyplina nauki o sztuce jest dyscypliną właściwą dla określenia zakresu oraz charakteru wiedzy i umiejętności, które powinny charakteryzować historyka sztuki w realizacji najróżniejszych zadań: historyka sztuki prowadzącego badania historyczne nad sztukami i architekturą, pracą w muzeach i instytucjach odpowiedzialnych za inwentaryzację i ochronę dóbr kultury, aktywnością z zakresie krytyki sztuki i popularyzacji wiedzy o sztuce, a także pracy w instytucjach łączących aspekt historyczny i twórczy. Dyscyplina nauki o sztuce stanowi właściwe podstawy teoretyczne dla kierunku

– w jej obrębie określono w sposób poprawny relacje pomiędzy wiedzą historyczną a teoretycznymi założeniami historii sztuki.

Badania naukowe, prowadzone w Instytucie Historii Sztuki UŁ, są bezpośrednio powiązane z koncepcją oraz celami kształcenia. Badania te są bardzo zróżnicowane, obejmują one dzieje sztuki i architektury w całym przebiegu historycznego rozwoju (od starożytności po sztukę współczesną), aspekty teorii sztuki, krytyki artystycznej i metodologii historii sztuki, problemy kostiumologii, mody, plastycznych aspektów scenografii. Szczególny nacisk, odpowiednio do zapotrzebowania otoczenia społeczno-zawodowego i możliwości wynikających z położenia Uczelni, położono na dzieje sztuki i architektury nowoczesnej oraz praktyk wystawienniczych i pracy w muzeach (łączy się to także z programem praktyk).

Badania naukowe mieszczą się w obrębie dyscypliny nauki o sztuce, tak w perspektywie historycznej, jak i teoretycznej oraz krytycznej. Badania naukowe, prowadzone na kierunku, odzwierciedlają także tradycje naukowe, pielęgnowane w Instytucie Historii Sztuki (jak obecność w programie studiów zajęć z epigrafiki i pokrewnych dyscyplin pomocniczych historii, niezbędnych w pracy historyka sztuki średniowiecza i nowożytności).

Ogólne efekty uczenia się są zgodne z profilem ogólnoakademickim. Odnoszą się one do wiedzy, umiejętności oraz kompetencji określonych dla profilu ogólnoakademickiego i obejmują, odpowiednio dla studiów licencjackich, w zakresie wiedzy: wiedzę o miejscu historii sztuki w obszarze nauk humanistycznych (historycznych – tutaj np. ważne zajęcia, obejmujące tzw. nauki pomocnicze historii, jak epigrafika) oraz jej odrębność przedmiotową i metodologiczną, wiedzę o dziejach sztuki Europy od starożytności po czasy współczesne, wiedzę na temat metod historii sztuki oraz rozwoju historii sztuki jako nauki, a także teorii sztuki i architektury, wiedzę o rozwoju sztuki w Polsce (od średniowiecza do współczesności), wiedzę odnoszącą się do zaawansowanej terminologii historii sztuki, wiedzę o współczesnych instytucjach artystycznych, wreszcie wiedzę o prawie autorskim; w zakresie umiejętności: absolwent potrafi połączyć wiedzę na temat dziejów sztuki z odpowiednimi metodami badawczymi, typowymi dla historii sztuki; samodzielnie identyfikować oraz opracować problemy badawcze, selekcjonować oraz analizować informacje, zdobyte w archiwach i instytucjach muzealnych oraz w zasobach internetowych); przygotować prezentacje problemu oraz przedstawić logiczną argumentację w dyskusji naukowej i publicznej; skonstruować pracę pisemną na określony temat z zakresu historii sztuki (np. opis i analiza dzieła sztuki, wypowiedź krytyczna), potrafi rozpoznać i przeanalizować współczesne problemy artystyczne i ich związki z szerszym kontekstem kulturowym; posługiwać się językiem obcym na poziomie B2; w zakresie kompetencji: posiada zdolność określenia własnej tożsamości kulturowej oraz odpowiedzialności za dziedzictwo sztuki i kultury, ma świadomość edukacji społecznej w zakresie ochrony i popularyzacji tego dziedzictwa, potrafi pracować w grupie i rozstrzygać problemy, charakterystyczne dla różnych aspektów pracy historyka sztuki, w zgodzie ze świadomością ich etycznego wymiaru, ma świadomość konieczności osobistego rozwoju oraz krytycznej oceny zdobytej wiedzy, rozumie, jak stosować tę wiedzę w różnych kontekstach badawczych i rolach zawodowych, potrafi podejmować działania na rzecz szeroko pojmowanego interesu publicznego.

Ogólne efekty uczenia się dla studiów magisterskich, stanowią pogłębienie w stosunku do efektów uczenia się dla studiów licencjackich, obejmują odpowiednio, w zakresie wiedzy: pogłębioną wiedzę o odrębności metodologicznej oraz przedmiotowej historii sztuki (także w odniesieniu do innych nauk humanistycznych), pogłębioną wiedzę o dziejach sztuki polskiej i europejskiej, pogłębioną wiedzę

o dziejach historii sztuki, jej metodach oraz współczesnych zagadnieniach badawczych, pogłębioną wiedzę na temat odpowiedniej terminologii historii sztuki oraz, co ważne, pokrewnych dziedzin humanistyki, posiada wreszcie pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania nowoczesnych instytucji badania i ochrony dzieł sztuki; w zakresie umiejętności: umiejętność łączenia wiedzy z dziejów sztuki z metodami charakterystycznymi dla historii sztuki; wyboru oraz analizy zasobów muzealnych, archiwalnych, bibliotecznych itp. pod kątem problemów typowych w zakresie interpretacji dzieł sztuki; formułowania oraz prezentacji, ustnej i pisemnej, problemów historyczno-artystycznych, a także argumentacji w kontekście dyskusji; przygotowania logicznie zbudowanej pracy pisemnej, w ramach różnych form wypowiedzi (analiza dzieła sztuki, esej, esej krytyczny, recenzja, itp.); wykorzystania zaawansowanej terminologii badawczej; zdolność do pracy w zespole oraz wykształcenie umiejętności samokształcenia i ciągłego pogłębiania wiedzy; w zakresie kompetencji należy wymienić m.in. pogłębioną refleksję nad tożsamością kulturową i aktualnymi dylematami kulturowo-społecznymi, świadomość dbałości o pamięć historyczną i dziedzictwo kulturowe, uznanie szczególnej roli edukacji społecznej na tym polu, krytyczną identyfikację problemów historii sztuki w świetle etycznej odpowiedzialności badacza, uczestniczenia we współczesnym życiu kulturowym, a także przekładu zdobytej wiedzy na efektywne jej wykorzystanie, również w zakresie interesu publicznego i społecznego zaangażowania badaczy dziejów sztuki.

Powyższy przegląd założonych ogólnych efektów uczenia się potwierdza, że efekty te są zgodne z wymogami odpowiednio 6 i 7 poziomu PRK w zakresie wiedzy (np. wiedza na temat złożonych zależności między faktami, teoriami i metodami historii sztuki; powiązanie faktów, teorii i metod historii sztuki z innymi dziedzinami humanistyki), a także umiejętności i kompetencji (np. rozpoznawanie oraz krytyczna ocena współczesnych dylematów kultury). Ogólne efekty uczenia się zostały sformułowane poprawnie dla obydwu poziomu studiów i są zgodne z profilem ogólnokadernim.

Szczegółowe efekty uczenia się, założone dla zajęć oraz grup zajęć (np. w obrębie modułów) także są zgodne z profilem ogólnokadernim - zostały one przedstawione w sylabusach poszczególnych zajęć. Efekty te obejmują - na przykład - dla zajęć na poziomie studiów pierwszego stopnia *architektura średniowieczna* (ćwiczenia konwersatoryjne, 30 godz.), w zakresie wiedzy: znajomość uwarunkowań historycznych, specyfiki i przemian architektury średniowiecznej Polski i Europy, umiejętność posługiwania się rzutami budowli, znajomość specyficznego języka opisu i analizy architektury, zwłaszcza architektury sakralnej (ale z ważnymi elementami architektury *civilis* oraz *militaris*), właściwie skorelowanych z takimi efektami ogólnymi uczenia się, jak wiedza z zakresu dziejów sztuki, powiązania historii sztuki z innymi obszarami humanistyki i ich wpływ na badanie sztuki, zaawansowana znajomość terminologii; dla kluczowych zajęć *warsztat naukowy historii sztuki* (wykład konwersatoryjny, 30 godz., obudowany ćwiczeniami i ćwiczeniami w terenie, 120 godz.), w zakresie wiedzy: powiązanie historii sztuki z innymi naukami humanistycznymi, zaawansowana terminologia, wiedza o instytucjach sztuki i kultury, wiedza o narzędziach datowania dzieł sztuki, a w zakresie kompetencji: świadome uczestnictwo w życiu kulturalnym i artystycznym, popularyzacja wiedzy o sztuce. Dla przykładu, treści programowe dla zajęć *warsztat naukowy* poprawnie obejmują następujące treści: charakterystyka ośrodków badania sztuki w Polsce, metody badawcze historii sztuki, stosowanie motywów ornamentalnych i zdobniczych jako metoda datowania dzieł, zasady formalnej analizy dzieł sztuki, tworzenie opisu katalogowego. Dla poziomu studiów drugiego stopnia, np. dla zajęć *wprowadzenie do dziejów sztuki od antyku do nowożytności* (w ramach modułu A – *dzieje sztuki*) efekty w zakresie wiedzy obejmują: pogłębioną i poszerzoną wiedzę o dziejach sztuki

europejskiej, pogłębioną i poszerzoną wiedzę o teoretycznych założeniach twórczości artystycznej i jej wpływie na praktykę sztuki; w zakresie umiejętności, dla przykładu: umiejętność samodzielnego planowania i realizacji procesu ciągłego uczenia się.

Ogólne oraz szczegółowe efekty uczenia się, założone na kierunku dla pierwszego i drugiego poziomu studiów, są zgodne z poziomem 6 i 7 PRK, tak w zakresie wiedzy, jak kompetencji i umiejętności. Efekty te uwzględniają, w odniesieniu do efektów uczenia się wskazanych wyżej, kompetencje badawcze, niezbędne w pracy naukowej historyka sztuki oraz kompetencje społeczne. Kompetencje badawcze studenci uzyskują w ramach zajęć z dziejów historii sztuki oraz szerokiego przekroju zajęć z zakresu metod badawczych historii sztuki (oraz powiązania z innymi dziedzinami humanistyki) i metodologii historii sztuki (dzieje dyscypliny, znajomość funkcjonowania instytucji historyczno-artystycznych w Polsce), które zostały obudowane zajęciami w ramach modułów (do wyboru). Na I stopniu studiów student ma do dyspozycji 9 modułów (licząc łącznie, odpowiednio do semestru), na II stopniu 4 moduły. Moduły zostały tak skonstruowane, by prowadzone w ich ramach zajęcia były zgodne z zainteresowaniami badawczymi oraz aktualnie realizowanymi projektami badawczymi poszczególnych nauczycieli akademickich - stąd np. moduły poświęcone dziejom i teorii architektury, w tym architektury Łodzi XIX wieku i architektury modernizmu, a także moduł badań nad sztuką społeczności żydowskiej. Student może także wybrać moduły poświęcone sztuce nowoczesnej, moduły odnoszące się do kostiumologii, mody, zagadnień plastycznych scenografii. Założone dla kierunku efekty uczenia się oraz uszczegółowione treści programowe pokrywają się z poziomem 6 i 7 PRK – na przykład, w odniesieniu do wiedzy, zajęcia uwzględniające dzieje sztuki i teorię sztuki oraz metody historii sztuki w pełni są zgodne z wymogiem znajomości w zaawansowanym (i dla drugiego poziomu pogłębionym i rozszerzonym) stopniu wiedzy o faktach oraz powiązań między nimi i teoretycznych założeniach. Dla umiejętności, w efektach uczenia się słusznie podkreślono umiejętności identyfikacji zadań oraz rozwiązywania problemów (także w powiązaniu historii sztuki z innymi dyscyplinami humanistycznymi).

W programie studiów odpowiednią rolę, co warto zaznaczyć, odgrywają zajęcia terenowe, w których nacisk położono na bezpośredni kontakt z artefaktem, otoczenie kulturowe (gdy mowa na przykład o architekturze). Należy ponadto podkreślić znaczenie zajęć, przygotowujących do funkcji popularyzowania wiedzy o sztuce (zajęcia z *umiejętności pisanie i tworzenia różnych form wypowiedzi o sztuce*).

Efekty uczenia się, sformułowane dla nauki języka obcego (poziom B2) oraz zajęć w języku obcym (szereg zajęć z zakresu dziejów sztuki prowadzonych jest w języku angielskim), uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym.

Ogólne oraz szczegółowe efekty uczenia się są specyficzne dla studiów w zakresie historii sztuki, a także zgodne z aktualnym stanem wiedzy w obrębie dyscypliny nauki o sztuce, do której kierunek został przyporządkowany. Efekty te odnoszą się do wyszczególnionych treści programowych z dziejów sztuki (europejskiej i polskiej), do treści w obszarze dziejów historii sztuki, metod i metodologii, a także do treści obejmujących przykładowo różne sposoby pisanie o sztuce, muzealnictwa, krytycznego spojrzenia na sztukę. Efekty uczenia się są w pełni zgodne z działalnością badawczą w obrębie dyscypliny nauki o sztuce, która została szeroko zakreślona - od dziejów sztuki w różnych okresach historycznych po zagadnienia metodologii historii sztuki i estetyki.

Efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób jasny i jednoznaczny, są zrozumiałe i precyzyjne, nie są wielokrotnie złożone i nazbyt rozbudowane, nie poddają się różnym interpretacjom. Efekty

przewidziane dla poszczególnych zajęć opracowano w sposób pozwalający na ich systematyczną weryfikację.

Efekty uczenia się nie powtarzają się dla różnych zajęć i grup zajęć, są skonstruowane odpowiednio do treści programowych. Jednak czasami zdarza się, że do konkretnych zajęć przypisano zbyt dużą liczbę ogólnych efektów uczenia się i nie zawsze w sposób odpowiedni do zajęć: np. zajęcia *konstrukcje w architekturze średniowiecznej europejskiej i polskiej* (w ramach modułu A: *architektura średniowieczna*) obejmują 5 ogólnych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i aż 7 efektów w zakresie kompetencji, co nakazuje wątpić w możliwość realizacji wszystkich efektów. Ponadto, w zakresie wiedzy, sformułowano np. następujące efekty uczenia się: „posiada wiedzę na temat miejsca historii sztuki w obrębie nauk humanistycznych, rozumie odrębność tej dziedziny wiedzy oraz jej specyfikę metodologiczną” oraz „posiada wiedzę na temat powiązania historii sztuki z innymi naukami humanistycznymi oraz społecznymi” - w przypadku zajęć z *konstrukcji w architekturze średniowiecznej* efekty te są niezgodne z zamieszczonymi treściami programowymi, wykraczają poza te treści. Dla zajęć *techniki sztuk plastycznych* określono efekty uczenia się: „posiada wiedzę na temat sztuk plastycznych i zaawansowanej terminologii w zakresie historii sztuki, a także terminologii typowej dla współczesnych zagadnień w zakresie badań kulturowych”, i o ile znajomość zaawansowanej terminologii w zakresie historii sztuki i wiedzy o technikach sztuk plastycznych są zgodne z treściami programowymi, o tyle terminologia typowa dla współczesnych badań kulturowych nie znajduje odzwierciedlenia w treściach programowych i wykracza poza zakres technik sztuk plastycznych. Dlatego rekomenduje się szczegółową analizę sylabusów i wyeliminowanie z nich tych efektów, które, zważywszy na charakter konkretnych zajęć oraz przypisane im treści programowe, są zbędne bądź niemożliwe do osiągnięcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauki o sztuce, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Uczelnia prowadzi działalność naukową zgodną z koncepcją i celami kształcenia w zakresie dyscypliny, do której jest przyporządkowany kierunek.

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. W przypadku niektórych zajęć liczba powiązanych z nimi ogólnych efektów uczenia się jest zbyt duża, albo też nie są one odpowiednio skorelowane z treściami programowymi. Dlatego w analizie pojawia się rekomendacja,

dotycząca treści sylabusów, w których należy poprawnie powiązać ogólne efekty uczenia się z treściami programowymi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się ponowną analizę sylabusów i korektę opisów uczenia się dla zajęć w taki sposób, aby w pełni odpowiadały treściom programowym i założonym celom zajęć. Ponadto rekomenduje się analizę liczby efektów w taki sposób, by była ona realistyczna i możliwa do realizacji.

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe dla zajęć i grup zajęć zostały sformułowane szczegółowo i poprawnie: treści programowe są zgodne z efektami uczenia się, ale zdarza się, że nie pokrywają się z ogólnymi efektami uczenia się, jak w przypadku zajęć *konstrukcje w architekturze średniowiecznej* czy *techniki sztuk plastycznych*. Treści programowe odnoszą się odpowiednio do konkretnych zajęć, są zgodne ze stanem współczesnej historii sztuki, jej metod i uwzględniają współczesne problemy metodologii historii sztuki. Dla przykładu, treści programowe dla fundamentalnych zajęć *warsztat naukowy historii sztuki* obejmują zagadnienia metodologii dyscypliny, cele i zakres historii sztuki, typy źródeł, naukę analizy formalnej, metody identyfikacji stylów, problemy interpretacji ikonologicznej. Kierunek został przyporządkowany do dyscypliny nauki o sztuce - przewidziane treści programowe umożliwiają osiągnięcie wiedzy oraz kompetencji i umiejętności w tej dyscyplinie. Treści programowe zasadniczo obejmują trzy obszary: wiedzy historyczno-artystycznej (dzieje sztuki europejskiej i polskiej), wiedzy w obszarze metodologii, dziejów historii sztuki, muzealnictwa oraz estetyki, umiejętności typowo zawodowych (znajomość terminologii właściwej dla badań z zakresu historii sztuki, różne formy pisanie o sztuce, inwentaryzacja dzieł sztuki, opisy dzieła sztuki itp.). Pod względem umiejętności i kompetencji treści programowe także zostały określone w sposób adekwatny - treści programowe odpowiednio odnoszą się do kompetencji zawodowych, opisanych w koncepcji kształcenia (praca w różnych instytucjach kultury, popularyzacja wiedzy o sztuce, troska o dziedzictwo artystyczne). Przykładem mogą być tutaj zajęcia prowadzone w języku angielskim, poświęcone rozwojowi projektowania graficznego w 2 poł. XIX i XX wieku - treści programowe obejmują m.in. rozwój plakatu, ruch designu i jego wpływ na projektowanie graficzne, projektowanie graficzne w nurtach

awangardowych, tzw. polską szkołę plakatu, przy czym oprócz wiedzy *stricte* historycznej położono nacisk na przygotowywanie wspólnych projektów i prezentacji przez uczestników zajęć. Wspomniane wyżej zajęcia *warsztat naukowy historia sztuki* obejmują takie umiejętności, jak zasady opisu dzieła sztuki zgodnie z wymogami katalogowymi (inwentaryzacyjnymi) i muzealnymi, oraz kompetencje społeczne - etykę badań w zakresie historii sztuki. Treści programowe pozwalają na osiągnięcie kompetencji poznawczych, określonych w charakterystykach PRK, to znaczy treści programowe obejmują złożone i różnorodne uwarunkowania podejmowanej działalności, a także ich kontekst aksjologiczny.

Treści programowe są kompleksowe, tj. obejmują wszystkie kluczowe aspekty kształcenia historyka sztuki, a także są specyficzne dla historii sztuki. Treści programowe są odpowiednio dostosowane do charakteru konkretnych zajęć, umożliwiając osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Treści programowe, analizowane w kontekście całego programu studiów, zostały określone właściwie dla typu zajęć oraz poziomu kształcenia, uwzględniając stopniowy progres w procesie uczenia się. Należy jednak zaznaczyć, że w ogólnych opisach treści programowych zdarzają się sformułowania o „podstawowych zagadnieniach metodologii historii sztuki”, o „elementarnym zapoznaniu studenta z uwarunkowaniami historycznymi, obrazem, specyfiką i przemianami średniowiecznej architektury europejskiej”, co sprawia, że ogólne treści programowe nie są zgodne z efektami uczenia się, przewidzianymi dla tych zajęć, które zostały określone w zgodzie z wymogami 6 poziomu PRK, określającymi na przykład znajomość faktów i teorii w stopniu zaawansowanym – z tego względu rekomenduje się przegląd treści programowych pod kątem ich zgodności z planowanymi efektami uczenia się i odpowiednią modyfikację tych treści.

Czas trwania studiów, odpowiednio dla poziomu kształcenia, obejmuje 6 semestrów (studia pierwszego stopnia) i 4 semestry (studia drugiego stopnia). Łączna liczba pkt. ECTS jest poprawna: dla studiów pierwszego stopnia wynosi 192 pkt. ECTS, dla studiów drugiego stopnia: 122 pkt. ECTS. Nakład pracy, niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się, został oszacowany właściwie i pozwala na osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się. Łączna liczba godzin zajęć dla pierwszego poziomu studiów wynosi 2220 godzin, dla poziomu drugiego studiów: 1260 godzin. Liczba pkt. ECTS, przypisana poszczególnym rodzajom zajęć, jest właściwa: dla przykładu, wykładom dla poszczególnych epok dziejów sztuki przypisano 5 pkt. ECTS, dla fundamentalnych zajęć z *warsztatu naukowego historii sztuki* 7 pkt. ECTS, dla zajęć o charakterze ćwiczeniowym 3 pkt. ECTS, co właściwie powiązano z liczbą godzin, przewidzianych dla rodzajów zajęć.

Liczba pkt. ECTS, jaką student musi osiągnąć na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi, odpowiednio dla poziomu studiów: dla poziomu pierwszego 192 pkt. ECTS, dla drugiego stopnia: 122 pkt. ECTS, i jest odpowiednia dla osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Sekwencja zajęć i grup zajęć jest właściwa i pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się. Program studiów pierwszego stopnia został tak zbudowany, by student, poznając dzieje sztuki, był jednocześnie wprowadzany w zagadnienia warsztatu historii sztuki (np. datowanie na podstawie analizy formalnej, historia ornamentu i jego znaczenie dla datowania wytworów artystycznych, rysunek lub fotografia, zajęcia z epigrafiki, techniki artystyczne), problemy metody i metodologii; stopniowo zakres zajęć obejmuje zagadnienia estetyki, teorii sztuki. Równolegle prowadzone są zajęcia, które mają kształtować umiejętności charakterystyczne dla różnych form działalności

historyka sztuki (także w ramach objazdu terenowego oraz praktyk): opis i inwentaryzacja dzieł sztuki, zajęcia z muzealnictwa i wystawiennictwa, krytyka sztuki.

Na drugim stopniu studiów sekwencja zajęć obejmuje dzieje sztuki oraz rozbudowane moduły specjalizacyjne, co właściwie odpowiada poziomowi kształcenia. Program studiów dla pierwszego i drugiego poziomu został skonstruowany w taki sposób, by trzon zajęć z dziejów sztuki i warsztatu historii sztuki oraz metodologii został obudowany modułami zajęć, które rozwijają poszczególne aspekty dziejów sztuki (np. moduły skoncentrowane na dziejach architektury, moduł poświęcony kostiumologii, modzie, moduł poświęcony dziejom sztuki żydowskiej, moduł poświęcony sztuce nowoczesnej). Sekwencja zajęć jest logiczna, odpowiada rozwojowi sztuki w przekroju historycznym oraz możliwościom poznawczym uczestników zajęć na poszczególnych latach studiów. W tym kontekście należy zauważyć, że nie jest celowe wprowadzanie objazdu naukowego terenowego już w pierwszym semestrze pierwszego roku pierwszego poziomu studiów - aktywne i przynoszące realne wartości poznawcze uczestnictwo w objeździe naukowym zakłada znajomość terminologii opisu oraz analizy dzieła architektury i dzieł sztuk plastycznych – rekomenduje się rozpoczynanie objazdu naukowego w drugim semestrze pierwszego roku studiów licencjackich.

Formy zajęć zostały dobrane odpowiednio do ich charakteru i założonych efektów uczenia się (wykłady konwersatoryjne, ćwiczenia, zajęcia terenowe, projekty), a ich proporcja jest właściwa: np. zajęcia z *warsztatu historii sztuki* obejmują w sumie 150 godzin wykładu i ćwiczeń, 7 pkt. ECTS, co oznacza, że zostały właściwie powiązane z przypisanymi im efektami uczenia się. Z kolei na przykład zajęcia w ramach modułu *Rzemiosło artystyczne - Od liścia figowego po kolorowe ubrania: ewolucja stroju prehistorycznego* obejmują 30 godz. ćwiczeń konwersatoryjnych i 3 pkt. ECTS, a więc także zostały poprawnie powiązane z przypisanymi im efektami uczenia się.

Program studiów jest dobrze dostosowany do wyboru przez studentów własnej ścieżki kształcenia, w programie położono duży nacisk na zajęcia do wyboru. Na pierwszym poziomie studiów zajęcia do wyboru wynoszą 73 pkt. ECTS (44 % punktów), na drugim 59 pkt. ECTS (70 % punktów), liczby te są zatem odpowiednie. Należy podkreślić, że zwłaszcza drugi poziom studiów jest bogaty w zajęcia w ramach modułów (moduły teoretyczne, obejmujące także wiedzę z dziejów sztuki, oraz moduły specjalizacyjne), co daje studentom szerokie możliwości rozwoju własnych zainteresowań. Zajęcia do wyboru zostały umiejscowione w poszczególnych modułach (na przykład moduł architektoniczny, moduł poświęcony historii ubioru, moduł obejmujący dzieje awangardy artystycznej, moduł *ikona*). Studenci mogą wybrać zajęcia w ramach określonego modułu, szeroki wachlarz modułów pozwala na indywidualizację ścieżki kształcenia - student może rozwijać na przykład zainteresowania architekturą, albo rzemiosłem artystycznym (w tym kostiumologią). Każdy moduł składa się z dwóch, tematycznie powiązanych, przedmiotów w formie ćwiczeń. Student ma do realizacji 9 modułów w trakcie trwania całych studiów. Ponadto uczestnicy zajęć mogą wybrać zajęcia z rysunku lub fotografii (na I roku studiów pierwszego stopnia). Należy zaznaczyć, że zajęcia w ramach modułów, do wyboru, pozwalają na realny wybór i rozwój zainteresowań badawczych przez uczestników zajęć.

Program zajęć obejmuje zajęcia powiązane z prowadzoną w Instytucie Historii Sztuki działalnością badawczą - są to zarówno obowiązkowe zajęcia kursowe (np. *architektura średniowiecza, estetyka*), jak i zajęcia w ramach modułów (np. moduł: *awangardy XX wieku w poszukiwaniu nowego języka sztuki*; moduł: *tkanina, ubiór, moda*; moduł: *rzymskie inspiracje w sztuce i architekturze XVII i XVIII wieku*; moduł: *historia ubioru jako narzędzie datowania dzieła sztuki*). Zajęcia prowadzone na kierunku pozostają w zgodzie z przypisaniem kierunku do dyscypliny nauki o sztuce. Należy

zaznaczyć, że duża grupa zajęć jest powiązana z szeroko prowadzonymi w Instytucie badaniami nad dziejami architektury nowożytnej i architektury XIX/XX wieku, pozwalające wykorzystać także bogaty materiał architektury Łodzi (i zbiorów sztuki nowoczesnej).

Program studiów obejmuje zajęcia ze znajomości języka angielskiego na odpowiednim poziomie B2, treści programowe tych zajęć pozostają w powiązaniu z problematyką typową dla historii sztuki. Ponadto student ma do wyboru grupę zajęć prowadzonych w języku angielskim, jak choćby *the perfect match, art and fashion in the 20th century; adaptive reuse of architectural heritage – new functions in old fabric; contemporary art and experience of history* - zajęcia te odbywają się w małych grupach, w formie konwersatoriów. Liczba godzin, przeznaczonych na kształcenie językowe, jak również liczba pkt. ECTS (7 pkt. ECTS w przypadku lektoratu, 30 godz. w semestrze, w sumie 120 godz.) pozwala na osiągnięcie zakładanego poziomu biegłości (B2) na studiach pierwszego stopnia, natomiast na studiach drugiego stopnia studenci mają do dyspozycji translatorium językowe (60 godz.) - dwa przedmioty po 30 godz., rozwijające kompetencje językowe w zakresie terminologii fachowej.

Program zajęć obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych (*podstawy antropologii kulturowej*) dla pierwszego poziomu studiów, a także, dla drugiego poziomu studiów (*socjologia*) we właściwym wymiarze punktów ECTS.

Metody kształcenia są zróżnicowane (wykład, wykład konwersatoryjny, ćwiczenia, konwersatoria, ćwiczenia terenowe) i zapewniają osiągnięcie założonych efektów uczenia się. W trakcie zajęć uczestnicy przygotowują prace pisemne, prezentacje, scenariusze wystaw, teksty kuratorskie, opisy i analizy dzieł sztuki, analizy ikonografii przedstawień). Metody kształcenia są specyficzne dla kierunku historia sztuki - podkreślić tu należy lekturę tekstów źródłowych, prezentacje multimedialne podczas zajęć, a także nacisk położony na bezpośredni kontakt z dziełami sztuki w ramach zajęć terenowych, praktyk, zajęć prowadzonych poza Uczelnią (muzea). Metody kształcenia w odpowiedni sposób kształtują wiedzę, umiejętności i kompetencje, niezbędne w pracy naukowej historyka sztuki, a także w pracy zawodowej w różnych instytucjach. W wyborze metod kształcenia słusznie w odpowiednim stopniu uwzględniono wypracowanie umiejętności praktycznych, koniecznych w pracy w instytucjach ochrony sztuki i dziedzictwa artystycznego (jak na przykład opis i inwentaryzowanie zabytków, analiza ikonografii, zajęcia z zakresu znajomości technik artystycznych, zajęcia poświęcone dyscyplinom pomocniczym historii, jak epigrafika).

Metody kształcenia są nastawione na aktywizację studentów oraz samodzielność w procesie uczenia się i odgrywanie aktywnej w nim roli. Metody aktywizujące to przede wszystkim metody w ramach modułów (zajęć do wyboru), polegające na przygotowywaniu samodzielnych prac pisemnych o zróżnicowanym charakterze, opracowywaniu scenariusza oraz sposobu organizacji wystaw, przygotowywaniu projektów. Ponadto studenci rozwijają swoje zainteresowania badawcze poprzez organizowanie wystaw w ramach Instytutu, a także udział w projektach (np. praca z osobami niedowidzącymi, z osobami niesłyszącymi).

Metody kształcenia właściwie przygotowują do prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie nauki o sztuce. Odnosi się to do prac zakładających bezpośredni kontakt z dziełem sztuki, szerokiego wachlarza prac pisemnych, wypracowania umiejętności krytycznej oceny sztuki i własnej działalności, umiejętności pracy w zespołach (liczne projekty zespołowe, szczególnie ważne przy opracowywaniu choćby określonych aspektów wystaw, tak sztuki dawnej, jak i sztuki nowoczesnej), poznawania i badań nad artystycznym i kulturowym dziedzictwem Łodzi.

Metody kształcenia w pełni umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie B2. Na przykład szczegółowe treści programowe dla nauki języka angielskiego na pierwszym stopniu studiów obejmują, między innymi: Teaching art or teaching to think like an artist; Creativity in teaching art; Danse macabre and horrifying works of art; Arts and mass media, co pozwala na powiązanie nauki języka z treściami charakterystycznymi dla poznawania dziejów sztuki, natomiast metody kształcenia są bardzo zróżnicowane: np. role plays; dyskusje panelowe; case studies; metody audiowizualne; lektura tekstów. Metody są adekwatne w zakresie opanowania języka obcego na założonym poziomie.

Wszyscy studenci kierunku historia sztuki na studiach I oraz II stopnia na Uniwersytecie Łódzkim zobowiązani są do odbycia praktyk zawodowych. Ich celem jest wykorzystanie wiedzy zdobytej w trakcie procesu kształcenia oraz praktyczne wykorzystanie nabytych umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dodatkowo studenci zapoznają się ze specyfiką działalności instytucji i firm przyjmujących, analizują ich wewnętrzne procedury funkcjonowania oraz wykonują samodzielnie bądź w zespole zadania o zróżnicowanym stopniu trudności. Praktyki zawodowe są również okazją do weryfikacji planów zawodowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że efekty uczenia się zakładane dla nich są zgodne z efektami uczenia się przyporządkowane do pozostałych zajęć.

Na wizytowanym kierunku praktyki zawodowe realizowane są na I oraz II stopniu studiów w wymiarze po 60 godzin. Na studiach licencjackich praktyki odbywają się na IV semestrze studiów (2 punkty ECTS), natomiast na studiach magisterskich na II semestrze (2 punkty ECTS). Zgodnie z zarządzeniem nr 82 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 20.01.2021 r. w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych oraz Regulaminem praktyk zawodowych praktyki są zgodne z wybraną przez studentów specjalnością. Zaproponowana liczba godzin jest adekwatna i pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy zawodowej.

Po zakończeniu praktyk studenci zobowiązani są dostarczyć dziennik praktyk, w którym udokumentowany jest przebieg praktyk oraz opinia opiekuna z ramienia instytucji. Na podstawie dokumentacji i rozmowy opiekun kierunkowy praktyk weryfikuje, czy student osiągnął zakładane efekty uczenia i wystawia ocenę, która na wizytowanym kierunku ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Zgodnie z przedstawionymi dokumentami studenci kierunku historia sztuki UŁ mogą ubiegać się o zwolnienie z odbywania praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej, stażu lub wolontariatu, co zostało zapisane w Regulaminie praktyk zawodowych. Odbywa się to zgodnie z przyjętą procedurą, która oparta jest na weryfikacji, czy student osiągnął zakładane efekty uczenia się dla praktyk zawodowych.

Osobami odpowiedzialnymi za realizację praktyk są kierunkowy opiekun praktyk (powoływany przez Dziekana) oraz opiekun ze strony praktykodawcy. Do obowiązków pierwszego z nich należy przygotowanie zasad odbywania praktyk zawodowych dla właściwego kierunku/specjalności, organizacja i nadzór nad przebiegiem praktyki, przeprowadzenie zebrania informacyjnego dla studentów, weryfikacja przebiegu praktyk zawodowych, zaliczanie odbytych praktyk zawodowych w USOS, opiniowanie podań studentów dotyczących uznawania jako praktyki innych form działalności oraz sporządzenie sprawozdań. W zakresie obowiązków opiekuna ze strony praktykodawcy znajduje się: zapoznanie studenta z zakresem prowadzonej działalności organizacji/instytucji, ustalenie planu działań, udostępnienie niezbędnych materiałów i środków do wykonania postawionych zadań, sprawowanie opieki merytorycznej nad studentem a także podsumowanie ze studentem przebiegu praktyk zwracając uwagę na osiągnięcia i trudności,

a następnie wpisuje do dziennika praktyk ocenę zajęć praktykanta. Kompetencje i doświadczenie opiekuna praktyk ze strony Uniwersytetu (pracownik z doświadczeniem zawodowym), jak i praktykodawców (osoba zawodowo związana z wizytowanym kierunkiem z doświadczeniem zawodowym), umożliwią prawidłową realizację praktyk.

Na wizytowanym kierunku studenci sami dokonują wyboru miejsca odbywania praktyk. Następuje to przy uwzględnieniu założeń opracowanych przez Uniwersytet oraz po uzyskaniu zgody kierunkowego opiekuna praktyk. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Uczelnia podpisała 79 umów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wśród praktykodawców znajdują się m.in. muzea i galerie sztuki (państwowe i prywatne), urzędy ochrony zabytków, pracownie konserwatorskie, firmy prywatne, fundacje i instytucje prowadzące działalność kulturalną. Warto podkreślić, że studenci mogą również sami zaproponować praktykodawcę. Wówczas kierunkowy opiekun praktyk nawiązuje kontakt z zaproponowanym podmiotem i po pozytywnej weryfikacji podpisywane są porozumienia. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiając osiągnięcie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Na kierunku historia sztuki organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. W tym celu Wydział wprowadził specjalną zakładkę na swojej stronie internetowej, na której można znaleźć niezbędne informacje. Na Uniwersytecie łódzkim wprowadzono zarządzenie Rektora nr 82 z dnia 20.01.2021 r. w sprawie: organizacji studenckich praktyk zawodowych oraz uchwalono Regulamin praktyk zawodowych.

Na wizytowanym kierunku prowadzony jest systematyczny monitoring. Rozpoczyna się on od momentu wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyk, które jest weryfikowane pod względem niezbędnych warunków (kwalifikacji opiekuna zewnętrznego oraz warunków lokalowych). W trakcie realizacji praktyk zawodowych utrzymywany jest kontakt z praktykodawcą oraz prowadzone są hospitacje w celu śledzenia nadzwyczajnych zdarzeń i ewentualnych naruszeń regulaminu przez studentów. Ostatnim etapem jest weryfikacja kompletności złożonej dokumentacji oraz analiza danych zebranych z ankiet ewaluacyjnych złożonych przez studentów. Na koniec całego procesu opracowywany jest sprawozdanie przez kierunkowego opiekuna praktyk. Wnioski z badania przekazywane są do pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych przez Radę Instytutu, a następnie omawiane na wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Na kierunku historia sztuki realizacja praktyk studenckich podlega systematycznej ocenie. Uczestniczą w niej zarówno studenci, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Informacje zwrotne zbierane są w formie formalnej (spotkania organów kolegialnych i ankiety studenckie) oraz nieformalnej przez opiekuna praktyk i przekazywane są do pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych przez Radę Instytutu, a następnie omawiane na wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Efektem prowadzonej oceny jest zmiana miejsc odbywania praktyk oraz rozszerzenie bazy praktykodawców.

Rozplanowanie zajęć jest równomierne, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielną naukę. Ponadto rozplanowanie zajęć w trakcie trwania poszczególnych semestrów umożliwia poprawną weryfikację oraz ocenę efektów uczenia się. Zajęcia zostały tak rozłożone, by w sposób maksymalny wykorzystać pobyt studentów na Uczelni. Nie dochodzi do sytuacji, by zajęcia były niewłaściwie rozłożone, na przykład nadmiernie nagromadzone w jednym dniu zajęć. Rozkład zajęć pozwala na odpoczynek studentów między zajęciami, a przerwy

między zajęciami nie są wydłużone. Zajęcia odbywają się w jednym budynku, w kilku salach, które nie są od siebie oddalone.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki o sztuce, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie dyscyplinach.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Na kierunku historia sztuki UŁ efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Ich treści programowe, umiejscowienie w planie studiów, wymiar oraz liczba punktów ECTS zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Uniwersytet podpisał porozumienia z instytucjami i firmami, które mogą przyjąć zainteresowanych na praktyki. Infrastruktura i wyposażenie tych miejsc są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz zapewniają prawidłową realizację praktyk. Na ocenianym kierunku organizacja praktyk i nadzór nad nimi odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Za ich bezpośrednią realizację odpowiedzialni są opiekuni praktyk ze strony zarówno Uniwersytetu, jak i praktykodawcy. Osoby uczestniczące w realizacji praktyk zawodowych posiadają adekwatne kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na praktykach są trafnie dobrane i mają charakter kompleksowy. Na kierunku prowadzona jest systematyczna ocena programu i realizacji praktyk, efektów uczenia się oraz osób sprawujących nadzór zarówno ze strony Uniwersytetu, jak i praktykodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się rozpoczynanie objazdu naukowego w drugim semestrze pierwszego roku studiów licencjackich.
2. Rekomenduje się przegląd treści programowych w sylabusach i ich odpowiednie powiązanie z ogólnymi efektami uczenia się, przewidzianymi dla zajęć w taki sposób, by nie występowały rozbieżności między treściami programowymi a ogólnymi efektami uczenia się, sformułowanymi w odniesieniu do kryteriów 6 i 7 poziomu PRK.

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na studia historii sztuki na UŁ są określone w sposób jasny, a informacja na ich temat jest łatwo dostępna na stronach internetowych Uniwersytetu. Sposób rekrutacji nie odbiega od tych, które przyjęte są na wielu uniwersytetach w Polsce.

Kryteria rekrutacji na studia I stopnia obejmują wyniki egzaminu maturalnego (matury nowej, starej i międzynarodowej) porównywane na podstawie systemu przeliczania wskazanego w uchwale nr 729 Senatu UŁ z dnia 21 czerwca 2024 r. W postępowaniu rekrutacyjnym na studia I stopnia brane są pod uwagę następujące przedmioty: język polski, historia, historia sztuki (wymagany jeden): język nowożytny (wymagany jeden). Możliwe jest także zgłoszenie dwóch przedmiotów niewymaganych, co daje kandydatowi dodatkowe punkty, ale ich brak nie wpływa na możliwość ubiegania się o przyjęcie na kierunek. Lista przedmiotów, ich waga (przelicznik) i poziom są właściwe dla kierunku studiów.

W przypadku studiów II stopnia ustala się ranking wg średniej ze studiów I stopnia lub studiów magisterskich. O przyjęcie na studia II stopnia mogą się ubiegać wyłącznie absolwenci studiów licencjackich bądź magisterskich z dziedzin nauk humanistycznych (w tym samej historii sztuki), sztuki, nauk technicznych (wyłącznie: architektura i urbanistyka). W zakresie rekrutacji na studia II stopnia, ograniczenie dopuszczenia absolwentów I poziomu studiów ww. Dziedzin gwarantuje przyjmowanie kandydatów z kwalifikacjami wstępnymi, umożliwiającymi sprawniejsze osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się dla poziomu II. Ponadto, za właściwą należy uznać przyjętą na kierunku zasadę, wg której studenci, którzy nie ukończyli studiów z zakresu historii sztuki stopnia I, muszą na studiach II stopnia zrealizować zajęcia Moduł A – wykład i ćwiczenia (II rok, I sem., 60 h) pt. *wprowadzenie do dziejów sztuki od antyku do nowożytności*, których treści kształcenia mają służyć uzupełnieniu kompetencji osiągniętych podczas studiów I stopnia.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Zasady rekrutacji przyjęte na UŁ precyzyjnie opisują możliwości przyjęcia kandydatur z Maturą Międzynarodową (IB) oraz Europejską (EB). Warunki przenoszenia się z innej uczelni do UŁ zostały

określone w Regulaminie studiów (Uchwała nr 111 Senatu UŁ z dn. 22.04.2025) oraz w „Odrębnych zasadach przenoszenia studentów z innej uczelni, obowiązującym na wydziale” jako załączniku do Regulaminu. W przypadku przeniesienia z innej, także zagranicznej uczelni na ten sam kierunek na Uniwersytecie Łódzkim, efekty uczenia się uzyskane w toku studiów są uznawane na podstawie analizy zbieżności i różnic programowych. Na tych samych zasadach odbywa się uznanie efektów uczenia się w przypadku powtarzania roku lub wznowienia studiów. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała nr 507 Senatu UŁ z dnia 15 czerwca 2015 roku.

Ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia są na kierunku jasno określone, szczegółowe metody i zasady weryfikacji zostały opisane w sylabusach przedmiotów (zaliczenia semestralne, egzaminy). Szczegółowe zasady zaliczania semestru / roku zostały sformułowane w Regulaminie studiów w UŁ (uchwała nr 449 Senatu UŁ z dn. 14 czerwca 2019 roku), w dziale VI (§38 – §47) załączniku nr 5. Przedłożona przez Uczelnię dokumentacja (prace etapowe oraz prace dyplomowe), a także konfrontacja opisanych zasad z praktyką stosowaną na kierunku nie budzą żadnych zastrzeżeń ani obaw. Efekty uczenia są uwidocznione w postaci prac etapowych, których zróżnicowana problematyka odpowiada specyfice i różnorodności prowadzonych na kierunku zajęć. Studenci są równo traktowani w trakcie oceniania efektów uczenia się, realizują identyczne zadania służące ich weryfikacji, a sprawdzenie ocen przez nich uzyskanych (prace etapowe, egzaminy) wskazuje na ich porównywalność w zakresie osiągnięcia podobnych efektów uczenia się. Zarazem zróżnicowanie ocen uzyskanych z przedmiotu w grupie studenckiej, wskazuje na wiarygodną weryfikację przez nauczyciela postępów w procesie kształcenia. Jedynie w dwóch przypadkach przeglądanych prac dyplomowanych stwierdzono nieznaczne zawyżenie oceny wobec poziomu pracy. Przedłożone zespołowi do wglądu prace etapowe zawierają czytelne uwagi i oceny nauczycieli, stanowiąc tym samym jednoznaczną informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągniętych efektów uczenia się. Oceny są na bieżąco rejestrowane w centralnym systemie USOS. Na kierunku nie prowadzi się kształcenia na odległość (dopuszczalne jest tylko przeprowadzenie pojedynczych spotkań ze studentami po uzyskaniu zgody dyrektora Instytutu), tym samym nie stosuje się innych metod weryfikacji efektów uczenia niż opisane powyżej i realizowane w siedzibie jednostki.

Na kierunku prowadzone jest także monitorowanie przebiegu praktyk, dokumentowanie ich przebiegu. Jednostka współpracuje z wybranymi instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, których profil działalności jest związany z treściami kształcenia dla kierunku historia sztuki. Przebieg praktyk jest monitorowany za pomocą Dziennika praktyk, co pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w trakcie ich trwania.

Jeśli chodzi o zasady procesu dyplomowania to określa je Regulamin Studiów w UŁ. Studenci i promotorzy zobowiązani są do korzystania z Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Do prowadzenia prac dopuszczeni są promotorzy i recenzenci z minimum pięcioletnim stażem pracy na UŁ. Egzaminy licencjackie i magisterskie odbywają się w formie ustnej przed trzyosobową komisją, która zapewnia przejrzystość procedur, a tryb jego przebiegu jest studentom znany. Wytyczne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych i przeprowadzania obron są zawarte w dokumencie: „Szczegółowe zasady dyplomowania w Instytucie Historii Sztuki UŁ” (załącznik dostępny do wglądu w sekretariacie).

Monitorowanie karier absolwenckich oraz pozycji absolwentów kierunku historia sztuki na rynku pracy jest prowadzone, ale w sposób niesformalizowany i niesystemowy, co wynika ze specyfiki

zawodu historyka sztuki, który współcześnie znajduje zatrudnienie w miejscach zróżnicowanych profilowo (muzea, galerie, urzędy ochrony zabytków, instytucje kultury oraz rynek sztuki) oraz topograficznie (Łódź, inne miasta i regiony kraju). Wiedza o zatrudnianiu absolwentów i ich karierach jest pozyskiwana przede wszystkim za pośrednictwem rozbudowanych, stałych i aktywnych kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Studenci są włączani w działalność naukową prowadzoną przez kadrę. Szczególną aktywność w tym zakresie realizowali w projekcie pt. „Sztuka łódzka na tle sztuki europejskiej. Wykluczeni/Włączeni” (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt realizowany przez UŁ w ramach Konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju 2019-2022), Projekt „Przyjazne miasto. Wsparcie samodzielności osób z dysfunkcją wzroku w zakresie wykorzystania sieci połączeń komunikacji miejskiej w Łodzi z uwzględnieniem aplikacji dotyczącej informacji lokalizacyjnych oraz zabytków architektury miejscowej” (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju 2021-2025). Byli również zaangażowani w projektach badawczych (m.in. czynny udział w wyjeździe i badaniach terenowych w Peru i Boliwii w ramach projektu: Muzea franciszkańskie na terenie Peru i Boliwii, 2024).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów. System oceny efektów uczenia się jest transparentny, odzwierciedla zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, odznacza się bezstronnością i wiarygodnością. Stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Na kierunku praktykuje się także szersze działania motywujące do doskonalenia kształcenia poprzez włączenia w działalność naukową nauczycieli.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku historia sztuki są prowadzone przez 20 pracowników Instytutu (7 samodzielnych pracowników naukowych, 12 osób z tytułem doktora i 1 z tytułem magistra). Zespół jest więc zróżnicowany pod względem stopni naukowych, a także specjalności oraz generacyjnie, choć zarazem trzeba zauważyć, że w zespole jest tylko jeden pracownik z tytułem profesora. Pojedyncze kursy są prowadzone przez specjalistów związanych albo z innymi jednostkami uniwersyteckimi lub z instytucjami pozauczełnianymi (procent osób spoza UŁ jest niewielki). Pracownicy realizują swoje badania w ramach dyscypliny nauki o sztuce i wykazują w tym zakresie naukowy dorobek, który nie tylko nie budzi zastrzeżeń, ale należy podkreślić, że ewaluacja jednostki za lata 2017-2021 zakończyła się uzyskaniem kategorii A+.

Przydział zajęć ze względu na kwalifikacje pracowników jest całkowicie poprawny. To samo dotyczy przydziału opiekunów oraz recenzentów prac dyplomowych. W jednostce praktykuje się unikatowy zwyczaj rekomendacji opiekuna pracy magisterskiej na wspólnym zebraniu, w którym uczestniczą wszyscy pracownicy uprawnieni do prowadzenia prac oraz studenci-magistranci. W toku dyskusji i po wysłuchaniu preferencji wyboru problemów badawczych studentów, rekomenduje się naukowego opiekuna. Mimo tych dobrych i niebudzących zastrzeżeń praktyk, trzeba zauważyć, że w Jednostce są niedobory kadrowe, zauważalne przede wszystkim wobec rozbudowanej oferty dydaktycznej Instytutu. Dotyczy to zwłaszcza modułów interdyscyplinarnych, do których realizacji zatrudniani są wykładowcy z innych jednostek uniwersyteckich (np. z kierunków historia, archeologia, etnologia i antropologia kulturowa, kulturoznawstwo, filozofia) lub pozauczełnianych. Ponadto należy podkreślić, że nadgodziny, niektórych pracowników wynoszą (lub wynosiły w ostatnich latach) blisko 100 godzin, a średnio przekraczają 50 godzin. Niewłaściwy jest także przelicznik godzinowy prowadzących zajęcia terenowe (4 godziny na każdy dzień zajęć), podczas gdy w praktyce zajęcia są prowadzone na ogół przez 8 godzin (do zmierzchu). Taki stan rzeczy obniża zatem jakość spełnienia kryterium 4.1.d i 4.1.e. Sytuacja ta ma miejsce, mimo skutecznych starań Instytutu o zatrudnianie nowych pracowników (w ostatnich dwóch latach troje nowych pracowników). Opisane niedobory i brak możliwości dokadrowania zespołu budzi tym bardziej zdziwienie, że historia sztuki jest najliczniejszym w zakresie studiujących kierunkiem Wydziału.

Dobór nauczycieli akademickich i ekspertów zewnętrznych prowadzących zajęcia dydaktyczne jest transparentny, uzasadniony kompetencjami i naukowym dorobkiem. Jeśli chodzi o osoby spoza Jednostki, to powierzaniem ich zajęć jest uzasadnione wykonywanym zawodem i/lub afiliacją instytucjonalną (np. muzeum). Obsadą zajęć dydaktycznych na kierunku historia sztuki kieruje Dyrektor Instytutu w porozumieniu z kierownikami katedr i Radą Instytutu. Podstawową, regularną i systemową metodą oceny zajęć przez studentów jest anonimowa ankieta studencka składana przez system USOS. Niestety zwrotność owych ankiet jest na kierunku minimalna (najniższa w ramach całego Wydziału), co utrudnia wysokojakościowe zrealizowanie kryterium 4.2.b. Zespół monitoruje opinie studenckie dotyczące jakości kształcenia także w sposób niesformalizowany (podczas spotkań ze studentami, w ramach rozmów prowadzonych podczas zajęć terenowych, co zostało potwierdzone w trakcie spotkania zespołu wizytującego ze studentami). Wyniki ankiet, a przede wszystkim opinie studenckie, są wykorzystywane do ciągłego doskonalenia programu kształcenia i omawiane dwa razy w semestrze podczas ustalonych harmonogramem zebrań ogólnych Instytutu. Trudno jest uznać,

wobec powyższych uwag dotyczących braków kadrowych i powszechnych w zespole nadgodzin, że sprawny system dystrybucji zajęć i wysokie kompetencje naukowego obecnego zespołu przekładają się bezpośrednio na uzyskanie warunków pracy do trwałego rozwoju nauczycieli akademickich, rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia. Wręcz przeciwnie w dłuższej perspektywie, braki kadrowe mogą doprowadzić do zawodowego wypalenia zatrudnionych w jednostce nauczycieli akademickich, co ma tym samym wpływ na realizację kryterium 4.2.e.

Na kierunku realizowane są wymogi kryterium 4.2.c. Prowadzona jest okresowa ocena nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostce, realizowana wg procedur i standardów ogólnouczelnianych. Ocena pracowników bierze pod uwagę osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra naukowa jest dobrze przygotowana do potrzeb i celów procesu dydaktycznego. Kompetencje poszczególnych nauczycieli akademickich odpowiadają wymogom prowadzonych przez nich zajęć – potwierdzają to osiągnięcia wypracowane w ramach dyscypliny na poziomie (A+) oraz tematy prowadzonych przez nich prac dyplomowych.

Polityka kadrowa zasadniczo zapewnia właściwy dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, choć zauważalnym mankamentem są niedobory kadrowe i godzinowe przeciążenie pracowników.

Na kierunku skutecznie jest prowadzona systematyczna ocena kadry prowadzącej kształcenie, także przeprowadzana z udziałem studentów, choć ich zaangażowania w tym zakresie nie można uznać za w pełni wystarczające (zwrotność ankiet). W pełni zadawalające jest systematyczne wykorzystywanie przez zespół opinii studenckich o zajęciach, które służą do doskonalenia prowadzonych zajęć. Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomendacja dotyczy kryterium 4.2.e w zakresie polityki kadrowej. Warto rozważyć zwiększenie kadry Instytutu celem osiągnięcia proporcjonalnej godzinowo obsady zajęć, zminimalizowania nadgodzin, wprowadzenia właściwego przelicznika dla zajęć terenowych

oddającego realistycznie zaangażowanie nauczycieli akademickich w realizację tej formy zajęć.

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza lokalowa kierunku historia sztuki mieści się w centrum Łodzi. Nie jest ona nowoczesna i nie jest w pełni dostosowana do procesu nauczania i uczenia się pod kątem liczby miejsc w salach dydaktycznych, wyposażenia sal oraz wymogów BHP (cyrkulacja powietrza oraz temperatura panująca w pomieszczeniach). Powyższe znacząco utrudnia możliwość realizacji zajęć, a co za tym idzie osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. W procesie dydaktycznym na wizytowanym kierunku wykorzystywanych jest 5 sal. Wyposażone są one w komputery z monitorem, projektory multimedialne, systemy zaciemniania oraz tablice multimedialne. Warto jednak zaznaczyć, że wyposażenie źle funkcjonuje oraz występuje w niedostatecznej liczbie. Potwierdzają to notatki służbowe złożone przez pracowników w sekretariacie:

1. notatka służbowa z dnia: 06.10.2025 r. *„Ze względu na rozpoczynający się nowy rok akademicki proszę o zwrócenie uwagi na wadliwie funkcjonujący rzutnik w sali B. Kwestia ta wielokrotnie zgłaszana była w zeszłym roku akademickim, jednak naprawy nie przynosiły oczekiwanego skutku. Problemy z jego załączeniem, a także nagłe rozłączanie w trakcie zajęć, bardzo rozprasza, negatywnie wpływa na spójność i płynność wykładu, a także powoduje znaczne straty czasu. W przypadku ćwiczeń i przedstawiania przez studentów prezentacji, przyczynia się to również do niepotrzebnego, dodatkowego wzrostu u nich stresu.”;*
2. notatka służbowa z dnia: 10.10.2025 r. – *„Zwracam się z prośbą o zwrócenie uwagi na niedostateczną wielkość posiadanych przez IHS UŁ sal w stosunku do liczby przyjmowanych na pierwszy rok studentów. Nawet w sali 206 jest problem, aby wszyscy studenci usiedli, a ponadto przy takim zapelnieniu sali, panujące w niej warunki dalekie są od komfortowych.”;*
3. notatka służbowa z dnia: 16.10.2025 r. – *„Komputer nie posiada wgranych aktualnych programów Microsoft Word, co utrudnia realizację ćwiczeń. Połączenie z rzutnikiem bywa zawodne, nie wyświetla obrazu komputera w Sali lub komputera zewnętrznego. Połączenie z Internetem bywa często niedostępne. Wszystkie te elementy utrudniają prowadzenie efektywnej dydaktyki.”;*
4. notatka służbowa z dnia 13.10.2025 r. – *„Ze względu na zbliżający się okres zimowy zwracam się z prośbą o zwrócenie uwagi na niedostateczne ogrzewanie w sali 206. Ze względu na panujące warunki, w zeszłym roku akademickim studenci w czasie zajęć siedzieli w kurtkach. Z kolei w miesiącach letnich i wiosennych, przy dużych grupach, brakuje w sali odpowiedniej cyrkulacji powietrza.”;*
5. notatka służbowa z dnia 13.10.2025 r. – *„Wnętrza użytkowane przez Instytut Historii Sztuki UŁ nie spełniają wymogów dotyczących minimalnej temperatury dla pomieszczeń przeznaczonych do lekkich prac fizycznych bądź pracy biurowej, wynoszącej 18 stopni.”;* „W maju 2025 roku, przy

próbnym pomiarze, temperatura w Sali wykładowej nr 206 wynosiła 11 stopni, na korytarzu oraz w gabinecie pracowniczym (pok. 205) 10,5 stopnia.”;

6. *Notatka służbowa z dnia 16.10.2025 r. – „Wykład odbywa się w sali 212, w która wyznaczona została dla grupy studentów złożonej z ponad 30. Sala jest bardzo mała, mogłyby odbywać się zajęcia najwyżej dla ok. 15 osób. Brakuje miejsc siedzących, studenci przynoszą z sobą krzesła z korytarza, stawiają je w miejscach uniemożliwiających im prowadzenie notatek, obserwowanie wyświetlanych na ekranie obrazów oraz swobodną realizację zajęć dydaktycznych. Niemożliwe jest otwarcie okien (krzesła ustawiane są tuż przy oknach, hałas z ulicy) i drzwi, które znajdują się tuż za plecami prowadzącej zajęcia. Tym samym nie ma w sali odpowiedniej wentylacji. Brakuje lampki przy komputerze zatem zajęcia odbywają się w ciemności. Sala jest przepełniona – brak możliwości swobodnego poruszania się, ewakuacji itp. Tak stan rzeczy narusza podstawowe zasady BHP.”;*
7. *notatka służbowa z dnia 16.10.2025 r. – „Informuję, że w pokoju 207 jest bardzo niska temperatura. Uniemożliwia to korzystanie z gabinetu w ramach dyżuru dla studentów oraz mojej dłuższej pracy w tym pomieszczeniu.”;*
8. *notatka służbowa z dnia 16.10.2025 r. – „Informuję, że sala 225, w której prowadzę zajęcia w semestrze zimowym 2025/2026 nie spełnia warunków dla dużych grup ćwiczeniowych z zajęć warsztat naukowy historii sztuk dla I roku, I stopnia (grupa I – 31 osób, grupa 2 – 28 osób, grupa 3 – 29 osób) oraz dla II roku, I stopnia z zajęć Proseminarium (32 osoby). Sala jest przepełniona, duszna – trudna do wywietrzenia. Przy tak licznej grupie studentów trudna do prowadzenia ćwiczeń grupowych, nieustawna”.*

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA również studenci i pracownicy dydaktyczni Instytutu potwierdzili, że wyposażenie sal często nie działa, a mała liczba miejsc utrudnia im proces osiągnięcia efektów uczenia się. Dodatkowo podkreślili, że wyposażenie sal jest przestarzałe i często popuszone, bardzo wolno pracuje, nie ma sprawnego połączenia z Internetem, nie ma aktualnego oprogramowania, a projektor multimedialny ma starą lampę, która niewłaściwie wyświetla kolory. Należy jednak zwrócić uwagę, że jedna z sal została wyposażona w profesjonalny system do streamingu, który jest nowoczesny i w pełni działający. Interesariusze wewnętrzni mają dostęp do kolekcji tyflografik prezentujących obiekty artystyczne z województwa łódzkiego oraz tyflopodręczniki dotyczące podstaw historii sztuki. Pracownicy dydaktyczni mogą korzystać z gabinetów do pracy własnej oraz pomieszczeń socjalnych. Warto jednak podkreślić, że studenci zgłaszali trudność w zapewnieniu dostępu do infrastruktury Uniwersytetu w celu realizacji procesu kształcenia poza godzinami zajęć.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA pracownicy dydaktyczni oraz studenci potwierdzili, że baza dydaktyczna i naukowa nie spełnia wymogów BHP. Podkreślili również, że ten problem pojawia się każdego roku. Część sal ma na wyposażeniu apteczki do pierwszej pomocy.

Budynek Instytutu Historii Sztuki w Łodzi jest w częściowo przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Przed budynkiem znajduje się miejsce parkingowe przeznaczone wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością. Osoby z niepełnosprawnością ruchową mogą dostać się do wnętrza korzystając z wejścia wyposażonego w pochylnię, które jest odpowiednio oznakowane. Przy głównym wejściu zainstalowano nadajnik dźwiękowy typu Totupoint, ułatwiający orientację osobom z niepełnosprawnością wzroku. Podobne urządzenie znajduje się przy pokoju 202, gdzie mieści się biuro projektu „Przyjazne Miasto”. W kompleksie zabudowań znajduje się dźwięk osobowy

o standardowej szerokości umożliwiające dotarcie na wszystkie kondygnacje (od -1 do +3). W każdej sali, w której prowadzone są zajęcia na kierunku historia sztuki, przygotowane jest miejsce dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, jednak nie przystosowano ich np. w pętli indukcyjnej dla osób z niepełnosprawnością słuchową lub z oznaczeniami w notacji brajlowskiej na toaletach, salach dydaktycznych ani sekretariatach. Toalety zostały w pełni dostosowane do wymogów budynków użyteczności publicznej.

Biblioteka Instytutu Historii Sztuki UŁ dostępna jest dla osób z niepełnosprawnością ruchową od strony parkingu. Przestrzeń w niej umożliwiającą swobodne poruszanie się na wózkach (odpowiednio szerokie drzwi, bezprogowe przejścia). Istnieje również przestrzeń do pracy indywidualnej i grupowej. Obecnie nie funkcjonuje w niej system wspierający osoby z niepełnosprawnością wzrokową lub słuchową w postaci lup elektronicznych, specjalnie dostosowanego sprzętu elektronicznego (typu powiększona myszka i klawiatura) lub czytników e-booków.

Uczelnia wykorzystuje również środki komunikacji na odległość: platforma MS Teams i Moodle, poczta elektroniczna, system USOS Web, pakiet Microsoft Office 365 Professional Plus oraz aplikacja MyUNILodz, które umożliwiają kształcenie synchroniczne i asynchroniczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zbiory informacyjne i edukacyjne Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ znajdują się w Bibliotece Humanistycznej oraz w Bibliotece Instytutu Historii Sztuki. Biblioteka Humanistyczna ma swoją siedzibę w nowym budynku dydaktycznym, gdzie zajmuje parter (Wypożyczalnia, Czytelnia) i podziemia (magazyn główny) - w sumie to 500 m² powierzchni. Jest czynna od poniedziałku do czwartku w godzinach od 9:00 do 15:00 oraz w piątki od 9:00 do 14:00. Placówka wyposażona jest we wrzutnię służącą do zwrotu książek oraz system RFID. Biblioteka posiada 13 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, skaner, a na terenie placówki można korzystać z sieci wifi.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, oraz prawidłową realizację zajęć. Stan księgozbioru Biblioteki Humanistycznej wynosi 72 826 woluminów (wydawnictwa zwarte - 59 331 wol., wydawnictwa ciągłe - 13 463 wol., zbiory specjalne - 32 wol.) Ze zbiorów można korzystać na miejscu lub wypożyczając je na zewnątrz. Zarówno książki jak i czasopisma opracowywane są w systemie Symphonia, który ułatwia czytelnikom dostęp do nich. Obecnie wprowadzono do bazy online ponad 90% ogólnej liczby zbiorów. Biblioteka realizuje również wypożyczenia międzybiblioteczne krajowe, a za pośrednictwem Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego również zagraniczne. Za pośrednictwem strony Biblioteki UŁ można używać zasobów elektronicznych subskrybowanych przez uczelnię tj. baz elektronicznych oraz pełnotekstowych wersji artykułów z czasopism zagranicznych. Biblioteka Humanistyczna posiada stronę internetową uzupełnianą na bieżąco o aktualne informacje. Jej pracownicy prowadzą szkolenia biblioteczne, które przybliżają zasady korzystania z jej zasobów.

Księgozbiór biblioteki w pełni zaspokaja potrzeby procesu dydaktycznego kierunku historia sztuki, w tym również pod kątem liczby egzemplarzy, dając możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Pracownicy i studenci mają możliwość uczestnictwa w kształtowaniu zbiorów bibliotecznych, poprzez zgłaszanie zapotrzebowania drogą pisemną, elektroniczną oraz w bezpośrednim kontakcie. Zasoby biblioteczne są na bieżąco

uzupełniane o najnowszą literaturę oraz o publikacje pracowników Uniwersytetu. Jest to efekt prowadzonych raz do roku badań statystycznych oraz informacji zwrotnym uzyskanym od interesariuszy wewnętrznych.

Na kierunku historia sztuki prowadzone są systematyczne przeglądy infrastruktury dydaktycznej, wyposażenia technicznego i specjalistycznego oprogramowania, w którym uczestniczą studenci i pracownicy Uniwersytetu. Odbywa się to głównie przez bieżące zgłaszanie ustnych uwag w sekretariacie oraz w formie notatek służbowych. Na co dzień za utrzymanie dobrego stanu technicznego infrastruktury odpowiadają administrator budynku i informatyk wydziałowy. Warto jednak podkreślić, że obecny system jest nieskuteczny. Przedstawione notatki służbowe oraz wypowiedzi interesariuszy wewnętrznych potwierdzają, że te same uwagi zgłaszane są każde roku i nie widać zmian w zakresie ocenianego kryterium.

Wskazane poniżej nieprawidłowości są podstawą obniżenia oceny Kryterium 5:

1. na kierunku historia sztuki nie zapewniono adekwatnej liczby krzeseł i stolików w stosunku do liczby studentów;
2. na kierunku historia sztuki wyposażenie do prowadzenia zajęć jest nienowoczesne i nie działające;
3. na kierunku historia sztuki nie zapewniono odpowiednich warunków BHP do realizacji zajęć (temperatura w pomieszczeniach);
4. na kierunku historia sztuki nie wprowadzono skutecznego systemu przeglądów infrastruktury dydaktyczno-naukowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczno-naukowa, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, w których odbywają się zajęcia nie są nowoczesne i nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć, a co za tym idzie osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Na wizytowanym kierunku liczba miejsc w salach nie jest adekwatna do liczby studentów, ich wyposażenie jest przestarzałe i nie w pełni działające, a baza dydaktyczna i naukowa nie spełnia wymogów BHP.

Infrastruktura biblioteczna, zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Infrastruktura dydaktyczno-naukowa jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, jednak cały proces jest nie skuteczny i nie jest wykorzystywany w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zwrócenie większej uwagi na potrzeby osób z niepełnosprawnością słuchową i wzrokową.

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększenie liczby sal dydaktycznych adekwatnych do liczby osób na zajęciach.
2. Zaleca się wymianę wyposażenia na nowoczesne i w pełni działające.
3. Zaleca się zwrócenie szczególnej uwagi na kwestię związane z BHP (temperatura w pomieszczeniach).
4. Zaleca się gruntowną zmianę systemu przeglądów infrastruktury dydaktyczno-naukowej, wprowadzenie konkretnych raportów opartych o rzetelną analizę stanu faktycznego, wyciągnięcie wniosków wraz z rekomendacjami, a następnie bieżący monitoring skuteczności całego procesu.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku historia sztuki współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Główną motywacją do jej rozwoju jest uprządkowanie procesu kształcenia, który odpowiada potrzebom rynku pracy. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w ramach projektowania i realizacji programu studiów na ocenianym kierunku jest zgodny z dyscypliną, do której przyporządkowany jest ten kierunek. Ponadto są to podmioty, których działalność jest spójna z koncepcją, celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowym rynku pracy. Obecnie za współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie tworzenia, doskonalenia i realizacji programu studiów odpowiedzialny dyrektor Instytutu Historii Sztuki.

Lista przedstawicieli otoczenia gospodarczego, z którymi zostały podpisane umowy o współpracy obejmuje 79 podmiotów. Dodatkowo Uczelnia współpracuje również z instytucjami i firmami, z którymi nie ma podpisanych umów. Na liście podmiotów współpracujących znajdują się m.in.: muzea, państwowe i prywatne galerie sztuki, urzędy ochrony zabytków, pracownie konserwatorskie, firmy prywatne, fundacje i instytucje prowadzące działalność kulturalną. Głównymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są: prowadzenie praktyk, zajęć, szkoleń, warsztatów, organizacja konferencji, realizacja staży, projektów społecznych i wydawniczych, wsparcie prac dyplomowych

i etapowych oraz opiniowanie programów studiów. Takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zakresem działalności zawodowej oraz nabierają doświadczenia.

Na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ powołano Radę Partnerów, której celem jest m.in. wsparcie koncepcji, doskonalenie programu kształcenia oraz lepsze dopasowanie programu praktyk zawodowych do potrzeb rynku pracy na kierunku historia sztuki. W jej skład weszli przedstawiciele Centralnego Muzeum Włókiennictwa, Fundacji Urban Forms i Muzeum Miasta Łodzi. W ostatnim badaniu głównymi sugestiami interesariuszy zewnętrznych było:

1. włączenie do programu warsztatów realizowanych we współpracy z instytucjami kultury, które pozwolą studentom nabywać doświadczenie w realnym środowisku zawodowym,
2. wprowadzenie mentoringu i konsultacji praktyków w ramach zajęć seminaryjnych i projektowych,
3. doskonalenie pisanie tekstów wystawienniczych, edukacyjnych i promocyjnych oraz redagowanie krótkich form do mediów społecznościowych,
4. włączenie do treści programowych podstaw storytellingu i wystąpień publicznych,
5. rozbudowanie komponentu dotyczącego organizacji i realizacji wydarzeń kulturalnych, zarządzania projektami i podstaw ekonomiki kultury,
6. podkreślenie znaczenia i rozwój kompetencji cyfrowych.

Obecnie w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia prowadzone są konsultacje dotyczące możliwości i zakresu modyfikacji programu z uwzględnieniem zgłoszonych rekomendacji. Warto podkreślić, że większość przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego zaangażowana jest nieformalnie w ewaluację programów oraz efektów uczenia się. Jest to efekt systematycznej współpracy przy realizacji m.in. praktyk zawodowych lub innych licznych wydarzeń, co pozwala na ciągłą wymianę uwag. Należy dodać, że na wizytowanym kierunku realizowane są również projekty społeczne we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym finansowane ze źródeł zewnętrznych. Jednym z przykładów może być projekt „Sztuka Łódzka na tle sztuki europejskiej. Wykluczeni / Włączeni”, który realizowany był w latach 2019-2023. W trakcie jego realizacji odbył się cykl warsztatów i wykładów skierowanych do przedstawicieli środowisk defaworyzowanych, m.in. mieszkańców domów pomocy społecznej oraz uczniów szkół specjalnych. W ramach projektu przeszkolono łącznie 693 osoby, koncentrując się na rozwijaniu kompetencji kulturowych, pogłębianiu rozumienia sztuki oraz wzmacnianiu uczestnictwa w kulturze. Działanie to stanowiło przykład współpracy z organizacjami społecznymi oraz instytucjami edukacyjnymi, z wyraźnym akcentem na wyrównywanie szans. Kolejnym przykładem był projekt „STEP UP - Międzynarodowa wspólnota edukatorów na rzecz promowania społecznej integracji”, prowadzonego we współpracy z Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym „Teatr Grodzki”. Wydarzenie, w które zaangażowani byli studenci służyło wymianie dobrych praktyk w obszarze edukacji artystycznej i integracji społecznej, łącząc środowiska akademickie, artystyczne oraz organizacje pozarządowe.

Na kierunku historia sztuki realizowana jest również współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przy pisaniu prac dyplomowych. Przykładowymi tematami podjętymi w ciągu ostatnich lat akademickich były: „Rewitalizacja ulicy Włókienniczej w Łodzi”, „Twórczość Ewy Partum i jej związki z Łodzią”, „Teresa Tyszkiewicz – próba monografii”, „Motyw cielesności w plakatach Polskiej Szkoły Plakatu na podstawie zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego”,

„Ekslibris młodopolski. Charakterystyka na podstawie wybranych przykładów z Działu Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi”, „Detale Łódzkich kamienic i ich ochrona - działalność Lapidarium Łódzkiego Detalu” oraz „Edukacja muzealna podczas pandemii COVID – 19 na wybranych przykładach polskich instytucji muzealnych”. Ponadto w ramach realizowanych zajęć dydaktycznych studenci uczestniczyli w prowadzeniu badań, czego przykładem może być projekt stypendialny „Urszula Czartoryska jako teoretyczka i założycielka Działu Fotografii w Muzeum Sztuki w Łodzi”. Projekt powstawał we współpracy z Muzeum Sztuki w Łodzi, które udostępniło obszerną dokumentację archiwalną dotyczącą działalności Urszuli Czartoryskiej i umożliwiło studentce przeprowadzenie kwerendy w Dziale Fotografii. Badania były kontynuowane również w zbiorach Instytutu Sztuki PAN w Warszawie. Efektami współpracy były: artykuł naukowy oraz wystąpienie konferencyjne podczas międzynarodowego wydarzenia „Not Yet Written Stories. Women Artists in Central and Eastern Europe”. We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest również duża liczba prac etapowych.

Na wizytowanym kierunku bardzo dużym powodzeniem cieszy się współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy organizacji konferencji. Ich przykładami mogą być: „Przeobrażenia międzywojnia. Przestrzeń, styl i myśl w stulecie paryskiej wystawy”, „Kultura a pamięć - współzależność w obliczu kształtowania tożsamości wspólnoty i jednostki”, „Zachodni kolonializm i jego współczesne konsekwencje w kontekście dokonań Stefana Szolc-Rogozńskiego”, „Twórczość Józefa Hechta – recepcja i nowe konteksty”, „(Afryka – niewykorzystany potencjał IV”, „Przeżycie i wartość”.

Kolejnym przykładem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są wizyty studyjne i staże. Realizowane są one m.in. w Fundacji Unbar Foris, Akademickim Centrum Design oraz Muzeum Archeologicznym. Wymiernym efektem powyższych inicjatyw są zatrudnienia w instytucjach, które współpracują z kierunkiem historia sztuki.

Z uwagi na specyfikę kierunku we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi często realizowane są projekty wystawienniczo-warsztatowe „Jak naszkicować (arcy)dzieło” (2–27.09.2023), „Mikroklimat” (6–27.09.2024) oraz „Ciałokształt” (31.01–2.03.2025). W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci podkreślili, że jest to istotny sposób ich aktywizacji i przybliżenie do rynku pracy.

Na szczególne wyróżnienie zasługują inicjatywy społeczne realizowane na wizytowanym kierunku. Są one ukierunkowane na ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego Łodzi oraz upowszechnianiu sztuki w środowiskach o szczególnych potrzebach.

Na wizytowanym kierunku prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ich efektem jest m.in. wprowadzenie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, realizacja nowych projektów społecznych oraz organizacja dużych i warsztatów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uniwersytet współpracuje w projektowaniu realizacji programu studiów na kierunku historia sztuki jest zgodny z dyscypliną, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy dla tego kierunku. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi prowadzona jest systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Przede wszystkim przejawia się ona w prowadzeniu praktyk, zajęć, szkoleń, warsztatów, organizacji konferencji, realizacji staży, projektów społecznych i wydawniczych, wsparciu prac dyplomowych i etapowych oraz opiniowaniu programów studiów. Dodatkowo przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych uczestniczą w opiniowaniu koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się. Na ocenianym kierunku prowadzone są przeglądy współpracy w celu podniesienia jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Na kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia i są one intensywnie praktykowane i rozwijane. Dotyczą zarówno aktywności studenckiej jak i nauczycieli akademickich.

Aktywność w zakresie umiędzynarodowienia można w jednostce wskazać zarówno na poziomie instytucjonalnym oraz indywidualnym, przez kadre naukowo-dydaktyczną i studentów. W zakresie instytucjonalnym jest ona koordynowana przez Biuro Współpracy z Zagranicą, które administruje programami mobilnościowymi (ERASMUS+, POWER, Erasmus Mundus, Mobility Direct). Studenci historii sztuki w latach 2019–2025 aktywnie uczestniczyli w międzynarodowej wymianie akademickiej, szczególnie w ramach programu Erasmus+. Łącznie zakwalifikowano ponad 25 studentek i studentów, w tym na semestry zagraniczne, praktyki i kursy intensywne. Uczestnictwo w programie pozwalało nie tylko na realizację semestrów studiów w prestiżowych ośrodkach akademickich Europy oraz na wzmocnienie kompetencji międzykulturowych, językowych i badawczych. Wyjazdy te obejmowały uczelnie partnerskie w Hiszpanii, Włoszech, Portugalii, Francji, Niemczech, Finlandii, Czechach, Turcji i na Cyprze. Warto zauważyć, że część studentek realizowała mobilność więcej niż jeden raz.

W programie kształcenia w IHS UŁ stałe miejsce zajmują zajęcia prowadzone w językach obcych, a zarazem o treściach kształcenia dotyczących problematyki sztuki w ujęciu międzynarodowym. W latach 2019–2025 Instytut Historii Sztuki oferował corocznie 15–20 przedmiotów w językach obcych (angielski, hiszpański, niemiecki, rosyjski), prowadząc je w formule konwersatoriów dla

małych grup polskich studentów oraz studentów Erasmus+. Tematyka zajęć obejmowała m.in.: historię grafiki XX w., architekturę postindustrialną, sztukę kolonialną Ameryki Łacińskiej, kulturę wizualną Ameryki Łacińskiej, adaptacyjne wykorzystanie dziedzictwa architektonicznego, związki sztuki i mody XX w. czy sztukę współczesną. Ponadto od 2019 r. realizuje się cykle 30-godzinnych wykładów prowadzonych przez visiting professors z Ukrainy, Czech, Niemiec, Kenii i USA. Przykładowa tematyka zajęć: History of Japanese Culture, Aesthetics and Artistic Problems with Applied Examples from Africa Kurs, Feminist Issues in Art and Culture in Africa, Cross-cultural Issues in Art, Building and Architecture, Theme of War in Art of Different Times. Szeroka oferta zajęć w językach obcych pozwala studentom na ugruntowanie i pogłębienie zdobytych umiejętności.

Jeżeli chodzi o aktywność międzynarodową nauczycieli to jest ona intensywna, zróżnicowana i bez wątpienia prowadzi do czynnego zapoznania się z nowymi metodami kształcenia ich implementacją na kierunku. Aktywność taką wykazuje spora część pracowników, która prowadziła zajęcia na uczelniach partnerskich UŁ oraz zdobywała doświadczenie w zakresie nowych metod nauczania w ramach programu Erasmus+. Jedna z pracowniczek odbyła staż dydaktyczny w University College London (UCL), gdzie zapoznała się z nowoczesnymi strategiami nauczania, w tym z tzw. pastoral teaching. Uczestniczyła także w zajęciach z metodykami UCL Arena oraz w praktyce koleżeńskej ewaluacji zajęć. Inny pracownik realizował staż na University of Groningen (Holandia), gdzie przeszedł szkolenie tutoringowe prowadzone przez doświadczonych wykładowców. Efektem stażu było wdrożenie metody tutoring w Instytucie. W latach 2021-2022 miały miejsce spotkania społeczności IHS UŁ oraz Instytut für Kunstgeschichte Justus-Liebig Universität w Gießen, których celem była wymiana doświadczeń w zakresie metod kształcenia, zapoznanie się z środowiskiem, a także prowadzenia wspólnie zajęć w ramach metody "blended learning" z udziałem kadry obu uczelni. W 2022 r. Uniwersytet Łódzki przystąpił do prestiżowego europejskiego sojuszu European University of Cities in Post-Industrial Transition (UNIC). Inicjatywa ta, finansowana przez Komisję Europejską, zrzesza dziesięć uczelni zlokalizowanych w miastach postindustrialnych, które wspólnie rozwijają nowe podejścia do edukacji, badań i zaangażowania społecznego. Działania te są ściśle powiązane z procesem umiędzynarodowienia kształcenia i wspierają integrację UŁ – a tym samym Instytutu Historii Sztuki – z europejską przestrzenią edukacyjną, co wiąże się z realizacją kryterium 1.1.a, 1.2.d. Instytut Historii Sztuki aktywnie uczestniczy w tych działaniach, reprezentując Uniwersytet Łódzki w ramach Thematic Line 7: Creative Industries and Arts. W ramach sieci UNIC zrealizowano w IHS UŁ kilka przedsięwzięć (zagraniczne wystąpienia konferencyjne pracowników, projekty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, szkoła letnia w Irlandii z udziałem studentów UŁ).

Opisane elementy procesu umiędzynarodowienia są spójne z programem i koncepcją procesu kształcenia. Podkreślić należy, że są realizowane w ramach dyscypliny nauki o sztuce, wzbogacając zdobycie wiedzy z zakresu historii sztuki o jej ponadregionalne perspektywy, gwarantując dostęp do efektów badań prowadzonych w najnowszych globalnych standardach naukowego warsztatu dyscypliny. Jednocześnie część z nich jest powiązana z konkretnymi potrzebami oraz oczekiwaniami miejscowego otoczenia społeczno-gospodarczego (Łodzi) co nie tylko umożliwia realizację elementów strategii uczelni, ale pozwala łączyć także ten wymiar kształcenia z perspektywami pracy zawodowej absolwentów. Treści programowe zajęć realizowanych na kierunku w obcych językach odpowiadają zasadniczym trzem obszarom kształcenia na kierunku: wiedzy historyczno-artystycznej (dzieje sztuki europejskiej i polskiej), wiedzy w obszarze metodologii, dziejów historii sztuki, muzealnictwa oraz estetyki oraz umiejętności typowo zawodowych (znajomość terminologii właściwej, różne formy pisanie o sztuce).

Na UŁ prowadzone są na poziomie ogólnouczelnianym systematyczne badania o charakterze jakościowym i statystycznym dotyczącym umiędzynarodowienia studentów, przede wszystkim w zakresie korzystania z programu ERASMUS+. W ramach IHS UŁ monitoruje się statystyki (także powtarzalność) studenckiego i pracowniczego uczestnictwa w programach wymiany międzynarodowej. Analiza danych dotyczących ww. zagadnień zawartych w raporcie samooceny wskazuje na intensyfikację działań w zakresie współpracy międzynarodowej IHS na różnych poziomach i w opisanych, zróżnicowanych zakresach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku są zróżnicowane i właściwe. Studenci kierunku skutecznie i w sposób trwały biorą udział w programie mobilności Erasmus+, prowadzone są zajęcia w językach obcych co wpływa na ugruntowywanie i poszerzanie zdobytych już przez studentów umiejętności językowych. Program obejmuje zajęcia realizowane przez zagranicznych profesorów wizytujących, a wykładane treści wpływają na jego internacjonalizację. Część pracowników, a kilkoro ze znaczną intensywnością, inicjuję i rozwija kontakty międzynarodowe, które prowadzą do wymiany doświadczeń w zakresie kształcenia oraz wdrażania w UŁ nowo poznanych metod. Warto także podkreślić, że dzięki kooperacji kierunku z zagranicznymi partnerami (sojusze) udało się na miejscu w Łodzi zorganizować kilka przedsięwzięć, w które zostali włączeni studenci. Monitoring działalności w zakresie umiędzynarodowienia kształcenia jest prowadzony w sposób stały zarówno na poziomie ogólnouczelnianym, jak i wewnętrznie - w ramach kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów kierunku historia sztuki na UŁ ma charakter wielopoziomowy i w znacznej mierze dobrze zaprojektowany na poziomie Uczelni i Instytutu, ale jego efektywność jest ograniczana z uwagi na trudną sytuację finansową Wydziału Filozoficzno-Historycznego oraz niedostatki

infrastrukturalne. W efekcie studenci z jednej strony korzystają z rozbudowanego systemu pomocy (stypendialnej, psychologicznej, doradczej, organizacyjnej), a z drugiej odczuwają silną frustrację z powodu braku wystarczających środków na rozwój naukowy, integrację i działania środowiskowe oraz z powodu bardzo słabych warunków lokalowych i organizacyjnych.

Studenci historii sztuki są obecni w kluczowych gremiach kolegialnych Uniwersytetu Łódzkiego i Wydziału Filozoficzno-Historycznego. Mają swoich przedstawicieli m.in. w Radzie Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, co zapewnia im formalny wpływ na podejmowane decyzje dotyczące organizacji studiów i polityki jakości kształcenia. Na poziomie systemowym Wydziałowa Rada Samorządu Studentów uczestniczy w opiniowaniu zmian w programie studiów. W 2025 roku rozpoczęto prace nad zmianą dotychczasowego programu studiów. W związku z tym, w czerwcu 2025 roku przeprowadzono ankietę wśród studentów wszystkich lat obu stopni, zbierając łącznie 92 odpowiedzi. Na tej podstawie opracowano raport oraz szczegółowe rekomendacje dla zespołu pracującego nad nową koncepcją programu. Co semestralne ankiety studenckie są wykorzystywane do identyfikowania priorytetów dydaktycznych studentów (m.in. oczekiwań dotyczących większej liczby zajęć praktycznych, lepszego powiązania treści z praktyką instytucjonalną, większej czytelności wymagań i koordynacji obciążeń między przedmiotami), a ich wyniki są włączane do prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Instytutu.

W trakcie wizytacji studenci podkreślali, że mają dobry, bezpośredni kontakt z dyrekcją Instytutu i kadrą dydaktyczną. Mogą zgłaszać uwagi dotyczące programu, organizacji zajęć i bieżących problemów w trybie „otwartych drzwi”. Jednocześnie wskazywali, że część ich postulatów, szczególnie dotyczących poprawy infrastruktury, rozwiązania problemów z planem zajęć, brakiem sal czy zwiększeniem obsady kadrowej, nie może zostać zrealizowana ze względu na trudną sytuację finansową Wydziału. Każdy rok ma swojego opiekuna, który pełni tę funkcję przez cały cykl kształcenia danego rocznika. Równolegle studenci mogą zwracać się do kierownictwa Instytutu Historii Sztuki, prodziekana ds. studenckich oraz do dziekanatu Wydziału Filozoficzno-Historycznego, gdzie obsługa jest przypisana do konkretnych kierunków i lat studiów. Obsługa administracyjna jest wspierana przez narzędzia informatyczne: system USOSweb, aplikację MyUniLodz, multiportal uczelni oraz zakładkę „Strefa studencka”, gdzie studenci znajdują m.in. informacje o regulaminie studiów, praktykach, zasadach wyjazdów zagranicznych, świadczeniach materialnych i bieżących komunikatach. Studenci mają dostęp do pakietu Microsoft Office, korzystają z aplikacji Microsoft Teams, na której wykładowcy wstawiają materiały z zajęć. Należy dodać, że podczas spotkania studenci zwrócili uwagę na problemy w funkcjonowaniu uczelnianej pocztą mailową, co niejednokrotnie przyczyniało się do utrudnień w zakresie komunikacji z prowadzącymi czy dziekanatem. Podania w zdecydowanej większości są składane stacjonarnie, wzory dokumentów są dostępne na stronie internetowej Uczelni, ponieważ USOSweb nie daje studentom takich możliwości.

Studenci ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, mogą korzystać z pomocy wydziałowego pełnomocnika ds. dostępności oraz ogólnouniwersyteckiego Centrum Wsparcia i Dostępności. Centrum zapewnia m.in. możliwość wyznaczenia asystenta dydaktycznego, rekomendacje dostosowania metod dydaktycznych, wsparcie w zakresie zajęć sportowych, transportu i wypożyczania specjalistycznego sprzętu, a także darmowe konsultacje edukacyjne, neurologopedyczne i psychologiczne; zatrudnia również tłumacza polskiego języka migowego. Istotnym elementem wsparcia adaptacyjnego są „Welcome Days”, organizowane od 2024 r. jako zorganizowana forma powitania nowych studentów. W ich trakcie studenci poznają władze Wydziału

i Instytutu, jednostki wspierające, a także otrzymują informacje m.in. o prawach i obowiązkach, stypendiach, możliwościach wyjazdów zagranicznych i formach wsparcia psychologicznego.

Jednocześnie studenci zwracali uwagę, że mimo istnienia tych narzędzi część problemów organizacyjnych, przede wszystkim związanych z planem zajęć, nie jest skutecznie rozwiązywana. Wskazywali m.in. na brak odpowiednich sal przy dużej liczbie roczników, konieczność dzielenia grup w sposób dezorganizujący plan i częste "okienka", które dezorganizują plan zajęć. Problemy z salami odbijają się także na możliwościach organizacji wydarzeń przez Koło Naukowe Historyków Sztuki. Studenci sygnalizowali, że nie mają realnej możliwości nieodpłatnego korzystania z przestrzeni wydziałowych na potrzeby wydarzeń studenckich, podczas gdy władze dziekańskie deklarowały taką możliwość. Ta rozbieżność świadczy o deficytach komunikacyjnych i organizacyjnych na poziomie wydziału.

Studenci historii sztuki korzystają z ogólnouniwersyteckiego systemu świadczeń materialnych. W UŁ dostępne są: stypendium socjalne, zapomoga, stypendium rektora oraz stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Stypendium Rektora przyznawane jest w trzech progach za wysokie wyniki w nauce oraz działalność naukową, sportową lub artystyczną, natomiast wysokość stypendium dla osób z niepełnosprawnościami zależy od jej stopnia. Studenci w trudnej sytuacji życiowej mogą ubiegać się o jednorazową zapomogę, przyznaną w przypadku nagłych zdarzeń losowych np. choroba, trudna sytuacja rodzinna. System świadczeń materialnych oceniany jest jako ważne, choć niewystarczające w kontekście rosnących kosztów życia i studiów, co szczególnie uwidacznia się przy finansowaniu objazdów dydaktycznych. Studenci historii sztuki zwracali uwagę, że objazdy będące częścią programu studiów, bardzo wysoko przez nich cenione jako kluczowy element kształcenia praktycznego, są współfinansowane tylko częściowo (np. w zakresie transportu), natomiast koszty noclegów czy biletów wstępu często w całości ponoszą sami. Doceniając sam fakt współfinansowania, wskazywali jednak, że wysoki udział kosztów własnych bywa barierą dla części osób oraz że informacje o kierunku i miejscu objazdu pojawiają się zbyt późno, co utrudnia planowanie wydatków i poszukiwanie tańszych opcji noclegu czy transportu.

Przy Instytucie działa aktywne Koło Naukowe Historyków Sztuki UŁ, które realizuje bogaty program: wyjazdy i wyjścia na wystawy w kraju i za granicą, warsztaty artystyczne, aktywny udział w organizacji wystaw, organizacja studenckiej konferencji naukowej oraz działania integracyjne. Sprawozdanie finansowe Koła za 2024 rok wskazuje, że w tym czasie organizacja nie otrzymała żadnych dotacji ani z poziomu rektorskiego, ani wydziałowego, ani z innych źródeł, mimo licznych zrealizowanych działań. Niemniej, w 2025 roku Koło Naukowe Historyków Sztuki uzyskało zgodę władz wydziału na wykorzystanie środków w wysokości 2570 zł, głównie z przeznaczeniem na konferencję naukową. W świetle wypowiedzi studentów i dokumentów można stwierdzić, że: ani samorząd studencki, ani koła naukowe nie mają stałej, gwarantowanej puli środków, każdorazowo muszą wnioskować o dofinansowanie do dziekana lub rektora, część wniosków udaje się zrealizować (np. konferencja), ale inne, jak m.in. przygotowana przez studentów publikacja, nie uzyskały finansowania. Trudna sytuacja finansowa Wydziału Filozoficzno-Historycznego bezpośrednio ogranicza możliwości wspierania inicjatyw studenckich, mimo dużej aktywności i kreatywności studentów. Warto zaznaczyć, że studenci historii sztuki angażują się również w inne aktywności uczelniane, m.in. chór Uniwersytetu Łódzkiego, AZS.

Studenci podczas wizytacji wielokrotnie podkreślali, że ze strony kadry Instytutu otrzymują bardzo duże wsparcie merytoryczne, organizacyjne i emocjonalne, w granicach możliwości finansowych

i czasowych pracowników. Frustracja studentów dotyczy przede wszystkim braku środków i ograniczeń strukturalnych po stronie Wydziału, a nie postawy Instytutu czy poszczególnych nauczycieli akademickich. Pojawiły się jedynie pojedyncze głosy dotyczące prowadzących, którzy w ocenie studentów w niewłaściwy sposób podchodzili do zajęć, np. nie odpowiadając na korespondencję mailową.

Uniwersytet Łódzki prowadzi program Studenckich Grantów Badawczych, umożliwiający studentom I i II stopnia pozyskanie środków na realizację lub prezentację badań naukowych. Program obejmuje szkolenie z pisania i rozliczania wniosków oraz konkurs grantowy. Studenci historii sztuki korzystają z tej formy wsparcia m.in. poprzez projekty realizowane we współpracy z instytucjami kultury (Muzeum Sztuki w Łodzi, instytucje ochrony zabytków, fundacje), a także w ramach projektów finansowanych przez NAWA i inne agencje, np. wystawy „UNICALNOŚĆ” czy szkoły letnie BIP w Cork przygotowywane we współpracy z konsorcjum UNIC. Istotną formą wsparcia naukowego jest też włączanie studentów w projekty badawcze pracowników, w tym w granty krajowe i międzynarodowe, projekty z zakresu badań nad dziedzictwem oraz działania w ramach doktoratów wdrożeniowych związanych z instytucjami kultury. Studenci uczestniczą w przygotowywaniu wystaw w galeriach uniwersyteckich i współpracujących instytucjach, tworzeniu materiałów promocyjnych i edukacyjnych, a także w wydarzeniach międzynarodowych, co bezpośrednio rozwija ich kompetencje badawcze, organizacyjne i kuratorskie oraz wzmacnia ich pozycję na rynku pracy. Jednak, w trakcie wizytacji studenci wskazywali, że pełne wykorzystanie tych możliwości jest utrudnione przez: ograniczenia czasowe kadry (wynikające z braków osobowych i przeciążenia dydaktyką), niewystarczającą liczbę sal i niewygodny rozkład zajęć, który utrudnia udział w dodatkowych projektach, brak środków na realizację wszystkich pomysłów (np. zaplanowanych publikacji).

Wsparcie w wejściu na rynek pracy zapewnia przede wszystkim Biuro Karier i Aktywności Studenckiej UŁ. Oferuje ono doradztwo zawodowe, coaching kariery, wsparcie przedsiębiorczości, szkolenia rozwijające kompetencje miękkie oraz współpracę z pracodawcami (targi pracy, spotkania z przedstawicielami sektora kultury, publikowanie ofert praktyk, pracy i staży). Na Wydziale Filozoficzno-Historycznym organizowane są dedykowane akcje, takie jak „PROjekt Kariera”, obejmujące m.in. konsultacje CV oraz możliwość wykonania profesjonalnych zdjęć do portfolio. Biuro prowadzi również system monitorowania karier absolwentów, oparty na ankietach wysyłanych po ukończeniu studiów. Z perspektywy studentów historii sztuki oferta Biura Karier, choć formalnie rozbudowana, jest oceniana jako stosunkowo mało widoczna i w niewielkim stopniu dopasowana do specyfiki humanistyki i historii sztuki. Studenci sygnalizowali niewielką liczbę ofert pracy i praktyk skierowanych stricte do osób z ich profilem wykształcenia oraz brak systematycznie organizowanych spotkań o charakterze „co można robić po historii sztuki” z udziałem absolwentów i pracodawców z sektora kultury, edukacji czy przemysłów kreatywnych. Wsparcie doradcze w praktyce częściej zapewniają promotorzy i inni nauczyciele akademicy, którzy, w oparciu o własne doświadczenia i kontakty instytucjonalne, pomagają studentom w wyborze praktyk, pierwszych miejsc pracy, pisaniu aplikacji czy przygotowaniu się do rozmów rekrutacyjnych. Ten model, oparty na dużym zaangażowaniu jednostkowych osób, jest silną stroną Instytutu, ale jednocześnie czyni wsparcie zależnym od bieżącego obciążenia kadry i nie zastępuje systemowych rozwiązań dedykowanych kierunkowi.

Na poziomie całej Uczelni i Wydziału funkcjonuje system regularnej ankietyzacji zajęć w USOSweb oraz dodatkowe badania wewnętrzne dotyczące potrzeb studentów i zjawiska drop-outu. Ankiety

zawierają zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte, a ich wyniki analizowane są przez prodziekana ds. jakości kształcenia oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i prezentowane na Radzie Wydziału. W przypadku ankiet semestralnych na kierunku historia sztuki ich responsywność pozostaje bardzo niska i nie przekracza 10%. Studenci wskazywali, że powstrzymuje ich obawa o faktyczną anonimowość ankiet; przy niewielkich grupach zajęciowych obawiają się, że wykładowcy mogliby „łatwo zidentyfikować” autora opinii. Niemniej, inaczej sytuacja wygląda w odniesieniu do ankiety dotyczącej programu studiów, która stała się podstawą do rozpoczęcia prac nad modyfikacją programu, zarówno w zakresie treści, jak i form zajęć. Z perspektywy studentów, co ujawniło się podczas spotkania, istnieje jednak odczuwalna luka między diagnozowaniem problemów a ich praktycznym rozwiązaniem, szczególnie w obszarach wymagających nakładów finansowych i inwestycji infrastrukturalnych.

Jednym z najsilniej artykułowanych wątków podczas spotkania ze studentami była kwestia warunków lokalowych i organizacyjnych. Studenci zgodnie podkreślali, że budynek, w którym mieści się Instytut jest zaniedbany, przestarzały, a jego standard, zarówno pod względem technicznym, jak i funkcjonalnym, odbiega od współczesnych potrzeb kształcenia. Sale są małe i niewystarczające przy obecnej liczebności kierunku, który cieszy się największą popularnością na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Brak sal powoduje trudności w układaniu planu, pojawianie się licznych „okienek” oraz konieczność kompromisów dotyczących terminów i form zajęć, ograniczona liczebnie kadra (brak możliwości zatrudnienia kolejnych wykładowców ze względu na sytuację finansową Wydziału) skutkuje przeciążeniem istniejących pracowników i utrudnia rozwijanie nowych form wsparcia studenckiego. Te elementy przekładają się bezpośrednio na poziom wsparcia w procesie uczenia się i nawet najlepiej zaprojektowane rozwiązania nie mogą być w pełni wykorzystane, jeśli podstawowa baza lokalowa i finansowa pozostaje niewystarczająca.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kryterium 8 uznaje się za spełnione. Instytut Historii Sztuki zapewnia studentom formy wsparcia, obejmujących m.in. udział w organach kolegialnych i pracach projakościowych, kompleksową obsługę administracyjną i informacyjną, a także dostęp do wyspecjalizowanej pomocy dla osób ze szczególnymi potrzebami. Studenci mogą korzystać z systemu świadczeń materialnych, obejmującego stypendium socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium rektora oraz zapomogi. Rozwój naukowy i zawodowy wspierają m.in. Studenckie Granty Badawcze, współpraca z instytucjami kultury, inicjatywy realizowane m.in. z Akademickim Centrum Designu. Ważnym elementem życia studenckiego pozostaje także aktywność Koła Naukowego Historyków Sztuki oraz możliwość uczestnictwa w innych uczelnianych organizacjach, takich jak m.in. chór UŁ. Ten system spełnia odpowiednie standardy, w którym można odnaleźć przykłady dobrych praktyk. Niemniej, wskazuje się na zastrzeżenia, które wymagają podjęcia działań naprawczych zarówno przez Wydział Filozoficzno-Historyczny, jak i przez Uniwersytet Łódzki. Zebrane dane podczas wizytacji, opinie studentów oraz analiza dokumentów wskazują, że realna dostępność tego wsparcia jest ograniczona

przez czynniki strukturalne. Przede wszystkim poważne trudności finansowe Wydziału Filozoficzno-Historycznego uniemożliwiają wdrażanie niektórych form pomocy lub znacząco ograniczają ich zakres. Brak stałego budżetu dla samorządu i kół naukowych oraz niemożność sfinansowania wszystkich inicjatyw powodują poczucie niewykorzystanego potencjału i demotywację. Słabe warunki lokalowe, w tym zaniedbany i przestarzały budynek oraz zbyt małe sale, a także problemy organizacyjne z planem zajęć realnie utrudniają korzystanie z wielu form wsparcia, w tym dodatkowych zajęć, projektów, działań integracyjnych i aktywności koła naukowego. Do tego dochodzi rozdzźwięk między deklaracjami władz o możliwości nieodpłatnego korzystania z sal przez studentów a doświadczeniem studentów, którzy w praktyce napotykają na bariery formalne i organizacyjne. Studenci zwracają również uwagę na niewystarczającą liczbę ofert pracy i praktyk kierowanych do humanistów i historyków sztuki oraz brak systematycznie prowadzonego doradztwa dotyczącego możliwych ścieżek kariery po ukończeniu kierunku. Wszystkie te elementy prowadzą do wniosku, że kryterium 8 jest spełnione głównie dzięki zaangażowaniu Instytutu Historii Sztuki oraz samych studentów, natomiast pełne wykorzystanie istniejącego potencjału wsparcia jest ograniczone przez czynniki, na które Instytut ma jedynie pośredni wpływ, przede wszystkim przez sytuację budżetową i infrastrukturalną Wydziału.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Zapewnienie stałej, przewidywalnej puli środków na działalność samorządu i kół naukowych, z możliwością finansowania także publikacji studenckich i projektów kuratorskich.
2. Poprawę infrastruktury i warunków lokalowych, co bezpośrednio przełoży się na jakość wsparcia w procesie uczenia się i rozwój społeczny studentów.
3. Lepszą koordynację planu zajęć i dostępności sal, tak aby zminimalizować „okienka” i umożliwić studentom udział w dodatkowych aktywnościach naukowych i społecznych.
4. Wzmocnienie oferty Biura Karier skierowanej do humanistów i studentów historii sztuki, m.in. poprzez regularne spotkania z absolwentami, pracodawcami z sektora kultury i przemysłów kreatywnych oraz bardziej widoczną komunikację dedykowaną studentom historii sztuki.
5. Doprecyzowanie i upowszechnienie zasad korzystania przez studentów z sal i przestrzeni wydziałowych, tak aby usunąć rozbieżności między stanowiskiem władz a doświadczeniem studentów.
6. Zapewnienie większego współfinansowania objazdów dydaktycznych lub stworzenie mechanizmów ich dofinansowania dla studentów w trudniejszej sytuacji materialnej oraz wcześniejsze informowanie o miejscu i terminie objazdów.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wydział Historyczno-Filozoficzny Uniwersytetu Łódzkiego zapewnia pełny, przejrzysty i publiczny dostęp do informacji dotyczących programu studiów, warunków ich realizacji oraz osiągniętych rezultatów na kierunku historia sztuki. Informacje te są dostępne na kilku poziomach komunikacyjnych: na stronie głównej UŁ, stronie Wydziału Filozoficzno-Historycznego, stronie Instytutu Historii Sztuki, w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) oraz w mediach społecznościowych, przede wszystkim na aktywnie prowadzonym profilu Instytutu na Facebooku, który stanowi ważne i praktyczne uzupełnienie oficjalnych kanałów informacyjnych. We wszystkich tych miejscach odnaleźć można komplet kluczowych danych: opis kierunku i jego celów, sylwetkę absolwenta, efekty uczenia się, zasady i kryteria rekrutacji, terminarze, regulamin studiów, zasady dyplomowania, informacje o organizacji procesu dydaktycznego, praktykach, wyjazdach zagranicznych, działalności naukowej oraz formach wsparcia dostępnych na uczelni.

Strony internetowe Uniwersytetu są dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz zgodne z ustawą o dostępności cyfrowej, umożliwiają powiększanie czcionki, korzystanie z trybu wysokiego kontrastu, wyposażone są w opisy alternatywne i dostosowane do urządzeń mobilnych. Istnieje także możliwość zgłaszania potrzeb związanych z dostępnością. Treści są dostępne zarówno w języku polskim, jak i angielskim, co zwiększa przejrzystość i użyteczność strony w kontekście umiędzynarodowienia studiów.

W trakcie wizytacji stwierdzono, że zakres informacji dostępnych publicznie jest kompletny. Studenci deklarowali, że bez problemu odnajdują potrzebne treści na stronach internetowych i w systemach uczelnianych. Jednocześnie zgłoszono drobne uwagi techniczne w związku z przerwami w działaniu poczty uniwersyteckiej. Miało to jednak charakter incydentalny i nie wpływało na ogólną funkcjonalność systemu uczelnianego.

Dostępność i aktualność opublikowanych danych są monitorowane przez osoby odpowiedzialne za prowadzenie stron internetowych, we współpracy z prodziekanem ds. promocji oraz przedstawicielami instytutu. Uwagi zgłaszane przez studentów uwzględniane są w działaniach doskonalących, dotyczy to m.in. przejrzystości informacji dla kandydatów, czytelności opisów przedmiotów, widoczności koła naukowego oraz aktywności Instytutu w mediach społecznościowych.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK

4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Aktualne programy studiów z efektami uczenia się	TAK
7.	Sylabusy	TAK
8.	Kompletność sylabusów	TAK
9.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
10.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
11.	Erasmus+	TAK
12.	Most	TAK
13.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
14.	Tygodniowy rozkład zajęć / harmonogram zjazdów i rozkład zajęć	TAK
15.	Regulamin studiów	TAK
16.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
17.	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	TAK
18.	Biuro Karier	TAK
19.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
20.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kryterium 9 uznaje się za spełnione. Wydział Filozoficzno-Historyczny Uniwersytetu Łódzkiego zapewnia pełny, publiczny i przejrzysty dostęp do informacji dotyczących programu studiów,

warunków ich realizacji oraz osiągniętych rezultatów na kierunku historia sztuki. Informacje te są udostępniane w sposób wielokanałowy na stronach Uniwersytetu, Wydziału i Instytutu Historii Sztuki, w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych, co umożliwia ich łatwe odnalezienie przez kandydatów, studentów i innych interesariuszy. Zakres publikowanych treści jest kompletny i obejmuje wszystkie kluczowe elementy wymagane przepisami i standardami Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Strony internetowe są dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, spełniają wymagania dostępności cyfrowej oraz oferują treści w języku polskim i angielskim. Podczas wizytacji potwierdzono, że studenci bez trudności odnajdują potrzebne informacje, a zgłoszone problemy związane z działaniem poczty uniwersyteckiej mają charakter incydentalny.

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Głównym organem opiniotwórczo-doradczym Rektora UŁ w zakresie dydaktyki i kształcenia jest Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia, która odpowiada za utrzymanie, tworzenie i doskonalenie procedur, które mają na celu podniesienie jakości kształcenia. Na poziomie uczelnianym funkcjonują dalsze organy mające wpływ na system jakości kształcenia, w tym pełnomocnicy rektora (m.in. ds. systemu akumulacji i transferu punktów ECTS, ds. mobilności naukowej, akredytacji międzynarodowych i kierunków w języku angielskim, ds. studenckich praktyk zawodowych, ds. studenckich). W strukturach UŁ działa również Centrum Kształcenia i Spraw Osób Studiujących. Z kolei na poziomie Wydziału funkcjonuje również Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (koordynuje działania dydaktyczne na wszystkich wydziałowych kierunkach), a dyrekcja Instytutu Historii Sztuki nadzoruje kierunek historia sztuki pod względem organizacyjnym, administracyjnym, a przede wszystkim dba o zapewnienie prawidłowej jakości kształcenia. Dyrekcja w porozumieniu z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia prowadzi systematyczne rozmowy - konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi na temat modyfikacji programu studiów. Odpowiadają one na potrzeby powyższych grup, które związane są m. in. ze zmianami na rynku pracy. Dotyczą również analizy oceny efektów uczenia się, treści programowych, punktów ECTS, metod kształcenia, metody weryfikacji, praktyk zawodowych. W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz pracodawcy.

Niestety słabym ogniwem systemu zapewniania jakości kształcenia są duże braki w stworzeniu odpowiednich warunków, które są podstawą do uznania, iż proces kształcenia przebiega prawidłowo. Pomimo dobrych relacji pomiędzy kadrą zarządzającą, nauczycielami i studentami, które mają postać rozmów, ankiet, zgłoszeń (formalnych i nieformalnych), problem związany z infrastrukturą nie został

do tej pory rozwiązany. Dotyczy on dwóch sfer tj. lokalowej i tej związanej z wyposażeniem. Zarówno wielkość sal, jak również ich ilość nie jest dostosowana do potrzeb. Fakt ten wpływa znacząco na jakość prowadzonych zajęć oraz bezpieczeństwo (przepisy BHP). Brakuje również odpowiedniego wyposażenia - sprzęt wspomagający proces dydaktyczny jest przestarzały, a w wielu wypadkach nie jest w pełni sprawny (sytuacja taka również miała miejsce podczas wizytacji ZO), co w przypadku kierunku historia sztuki ma szczególne znaczenie (np. trudności związane z analizą dzieł sztuki – detale, kolory itp., które są pozbawione szczegółów).

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. Braku odpowiedniego dostosowania wielkości i ilości sal w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu kształcenia.
2. Braku odpowiedniej infrastruktury technicznej dla zapewnienia odpowiedniego poziomu kształcenia.
3. Braku systemu przeglądów infrastruktury dydaktyczno-naukowej, raportów opartych o rzetelną analizę stanu faktycznego, braku bieżącego monitoringu skuteczności całego procesu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Brak odpowiednich warunków lokalowych oraz związanych z infrastrukturą techniczną wpływa negatywnie na możliwość zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Należy zapewnić infrastrukturę lokalową dostosowaną do ilości i potrzeb studentów kierunku przy zachowaniu właściwych przepisów BHP.
2. Należy zapewnić infrastrukturę techniczną dostosowaną do potrzeb kierunku.

3. Należy stworzyć system przeglądów infrastruktury dydaktyczno-naukowej, raportów opartych o rzetelną analizę stanu faktycznego, bieżącego monitoringu skuteczności całego procesu.
4. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

